

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου
στη Σχολική Μονάδα –
Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης

Καλές Πρακτικές
στην Προσχολική Εκπαίδευση I

Εκθέσεις Γενικής Εκτίμησης της
Εικόνας του Νηπιαγωγείου

Δεκέμβριος 2012

Ο παρών τόμος αποτελεί μέρος του εκπαιδευτικού υλικού που παρήχθη στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου - Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» με φορέα υλοποίησης το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Ο τόμος αναφέρεται στις Εκθέσεις «Γενικής Εκτίμησης της Εικόνας του Σχολείου» που συνέταξαν σχολικές μονάδες της Προσχολικής Εκπαίδευσης, οι οποίες συμμετείχαν στο πιλοτικό έργο της ΑΕΕ. Ο τόμος αποτελεί μέρος των «Καλών Πρακτικών» των σχολείων και θα αναρτηθεί στο Παρατηρητήριο της ΑΕΕ με σκοπό την ενημέρωση των εκπαιδευτικών.

Η επιμέλεια του τόμου πραγματοποιήθηκε από τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής Κ. Λάμνια, Κ. Δημόπουλο και Γ. Πασιά και ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2012. Στην επιλογή και επεξεργασία των κειμένων συμμετείχε η εκπαιδευτικός Σοφού Ευστρατία, ΠΕ60.

Επιστημονική Επιτροπή

Γεώργιος Πασιάς, Επίκουρος Καθηγητής ΕΚΠΑ, επιστημονικός υπεύθυνος του έργου

Κωνσταντίνος Λάμνιας, Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, αναπληρωτής επιστημονικός υπεύθυνος του έργου

Δημήτριος Ματθαίου, Καθηγητής ΕΚΠΑ, μέλος

Κωνσταντίνος Δημόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, μέλος

Κωνσταντίνος Παπαχρήστος, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε., Διευθυντής Σπουδών Π.Ε. του ΥΠΔΒΜΘ, μέλος

Στυλιανός Μερκούρης, Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε., Διευθυντής Σπουδών Δ.Ε. του ΥΠΔΒΜΘ, μέλος

Ομάδα Έργου

Γιαννικόπουλος Γεώργιος ΠΕ02, Γκυρτής Κων/νος ΠΕ19, Ζωγράφου Ελένη ΠΕ06, Ζώτος Ιωάννης ΠΕ03, Κότσιρα Αναστασία ΠΕ70, Κωστοπούλου Χαρά ΠΕ19, Μητσάκη Ευαγγελία ΠΕ09, Νίκα Μαρία ΠΕ06, Οικονόμου Ασπασία ΠΕ13, Παπαστάμου Ιωάννα ΠΕ09, Ρουσάκης Ιωάννης ΠΕ70, Σαμαρά Αντωνία ΠΕ70, Σοφού Ευστρατία ΠΕ60, Στελλάκου Βάσω ΠΕ12, Στεφάτου Ήρα ΠΕ20, Ταμπάκη Σμαρώ ΠΕ02, Τρίγκα Δήμητρα ΠΕ70, Φαντάκη Γεωργία ΠΕ04, Φέρμελη Γεωργία ΠΕ04.

Το πιλοτικό πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (2007-2013)

Πράξη : «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου-Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» (MIS : 295381) («Αξονες Προτεραιότητας 1,2,3 – Οριζόντια Πράξη»)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή

A. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. 1^ο Νηπιαγωγείο Καλλονής Λέσβου : «Διαδικασίες αξιολόγησης» 8
2. 37^ο Νηπιαγωγείο Λάρισας : «Διαδικασίες αξιολόγησης» 10
3. 1^ο Νηπιαγωγείο Αγίου Αθανασίου Θεσσαλονίκης : «Ημερολόγιο καταγραφής ενεργειών» 12

B. ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ

4. Νηπιαγωγείο Αγίας Σοφίας Ν. Θεσσαλονίκης : «Χώροι του νηπιαγωγείου»..... 16
5. 37^ο Νηπιαγωγείο Θεσσαλονίκης : «Εξοπλισμός & μέσα του νηπιαγωγείου» 19
6. 37^ο Νηπιαγωγείο Θεσσαλονίκης : «Οικονομικοί πόροι του νηπιαγωγείου» 21
7. 6^ο Νηπιαγωγείο Σερρών : «Διδακτικό προσωπικό του νηπιαγωγείου» 23
8. 2^ο Νηπιαγωγείο Χαλανδρίου : «Διαμόρφωση και εφαρμογή αναλυτικού προγράμματος» 24
9. 85^ο Νηπιαγωγείο Θεσ/νίκης : «Συντονισμός Σχολικής ζωής» 26
10. 1^ο Νηπιαγωγείο Δεμενίκων Αχαΐας: «Διαχείριση και αξιοποίηση των μέσων και των πόρων» 28
11. 7^ο Νηπιαγωγείο Νάουσας : «Σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών».....30
12. Νηπιαγωγείο Αγίας Σοφίας Θεσσαλονίκης: «Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών και μεταξύ των μαθητών» 32
13. 2^ο Νηπιαγωγείο Αγίου Μηνά Χίου : «Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών και μαθητών μεταξύ τους» 36
14. 13^ο Νηπιαγωγείο Πατρών : «Σχέσεις μεταξύ σχολείου και γονέων».....38
15. 4^ο Νηπιαγωγείο Λυκόβρουσης Αττικής : «Σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου-φορέων».....40
16. 7^ο Νηπιαγωγείο Μυτιλήνης Λέσβου : «Ανάπτυξη ικανοτήτων των μαθητών» 42
17. Νηπιαγωγείο Σγουρού Ρόδου : «Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών» 44

18. **1^ο Νηπιαγωγείο Δεμενίκων Αχαΐας :** «Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και αξιολόγηση μαθητών».....46
19. **1^ο Νηπιαγωγείο Ασπροπύργου :** «Ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων» 49
20. **1^ο Νηπιαγωγείο Αγίου Μηνά Χίου :** «Υποστήριξη της Επιστημονικής και παιδαγωγικής κατάρτισης και εξέλιξης των εκπαιδευτικών».....51
21. **Νηπιαγωγείο Αγίας Σοφίας Θεσ/νίκης:** «Παρακολούθηση της φοίτησης και της σχολικής διαρροής».....52
22. **1^ο Νηπιαγωγείο Καλλονής :** «Εξέλιξη και πρόοδος των μαθητών».....56
23. **7^ο Νηπιαγωγείο Μυτιλήνης :** «Ενισχυτικές, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις».....58

Γ. ΚΥΡΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

24. **1^ο Νηπιαγωγείο Καλλονής Λέσβου :** «Κύρια αποτελέσματα από τη γενική εκτίμηση της εικόνας του νηπιαγωγείου» 60

Εισαγωγή

Ο παρών τόμος αποτελεί προϊόν του πιλοτικού-ερευνητικού έργου «Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου της σχολικής μονάδας: Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης», όπως αυτό εφαρμόστηκε κατά τη διάρκεια της διετίας 2010-2012 σε νηπιαγωγεία της χώρας μας.

Η έκδοσή του έχει στόχο αφενός να παρουσιάσει τις φιλότιμες προσπάθειες των προσχολικών μονάδων που συμμετείχαν στο πρόγραμμα και αφετέρου να αποτελέσει μια βάση παραδειγμάτων αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος της αυτοαξιολόγησης στο νηπιαγωγείο. Στον τόμο περιλαμβάνονται επιλεγμένα παραδείγματα εφαρμογών της αυτοαξιολόγησης, όπως αναπτύχθηκαν από τα συγκεκριμένα νηπιαγωγεία στο πλαίσιο των διαδικασιών της Γενικής Εκτίμησης για την περιγραφική και ποσοτική αξιολόγηση των δεικτών ποιότητας.

Ειδικότερα, το υλικό του τόμου έχει ως σκοπό να συμβάλει: α) στη μεθοδολογική υποστήριξη των εκπαιδευτικών για την εφαρμογή της αυτοαξιολόγησης στο νηπιαγωγείο και β) στη δημιουργία μιας τράπεζας ιδεών σε σχέση με τις διαδικασίες που απαιτούν οι διαφορετικές φάσεις της αυτοαξιολόγησης και της βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στις μονάδες της προσχολικής αγωγής.

Το υλικό αναφέρεται στη διαδικασία της «Γενικής Εκτίμησης», κατά την οποία τα μέλη της σχολικής κοινότητας αποκτούν μια συνολική εικόνα της κατάστασης και της λειτουργίας του νηπιαγωγείου, εντοπίζουν τα σημεία υπεροχής του, διαπιστώνουν τις αδυναμίες του και καταγράφουν τους τομείς που χρήζουν συστηματικότερης διερεύνησης.

Ο τόμος αποτελείται από τρία μέρη. Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει επιλεγμένα παραδείγματα εφαρμογών που περιγράφουν τις διαδικασίες αξιολόγησης που ακολούθησαν οι σχολικές μονάδες για τη συνολική εκτίμηση της εικόνας του νηπιαγωγείου. Το δεύτερο μέρος περιλαμβάνει παραδείγματα περιγραφικής και ποσοτικής αξιολόγησης των δεικτών ποιότητας. Τέλος, το τρίτο μέρος περιλαμβάνει παραδείγματα καταγραφής των σημαντικότερων αποτελεσμάτων της Γενικής Εκτίμησης (σημεία υπεροχής – αδυναμίες - δείκτες που χρήζουν συστηματικής διερεύνησης).

A.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. 1^ο Νηπιαγωγείο Καλλονής Λέσβου :

«Διαδικασίες αξιολόγησης»

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί απόσπασμα από την έκθεση της Γενικής Εκτίμησης, το οποίο περιγράφει τη διαδικασία που ακολούθησε το 1^ο Νηπιαγωγείο Καλλονής στη Λέσβο. Περιγράφεται πώς έγινε η σύσταση της ομάδας εργασίας, ο προγραμματισμός και το χρονοδιάγραμμα εργασιών και η μέθοδος εργασίας προκειμένου η ομάδα εργασίας να λάβει αποφάσεις και να καταλήξει σε ενιαία θέση για κάθε τομέα και δείκτη αξιολόγησης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σύσταση ομάδας εργασίας: Σε συνεδρίαση έγινε η σύσταση της ομάδας εργασίας του νηπιαγωγείου που αποτελείται από την Προϊσταμένη και τους εκπαιδευτικούς του Νηπιαγωγείου (συνολικά 4 άτομα). Επιλέχτηκε ομόφωνα από την ομάδα η Προϊσταμένη να αναλάβει τον ρόλο του συντονιστή και μία εκπαιδευτικός ορίστηκε πρακτικογράφος.

Προγραμματισμός-Χρονοδιάγραμμα εργασιών: Απαραίτητη κρίθηκε η τήρηση ημερολογίου, τόσο από την ομάδα εργασίας, όσο και από την Προϊσταμένη. Εκτιμήθηκε ότι για την έρευνα κάθε πεδίου απαραίτητες είναι 2 συνεδριάσεις : 1 για γνωριμία με το αντικείμενο και την μέθοδο που θα ακολουθηθεί και 1 για συζήτηση, κατάθεση αιτιολογημένων απόψεων των μελών και καταγραφή των αποτελεσμάτων. Ορίστηκαν οι ημερομηνίες, οι ώρες και το θέμα κάθε συνεδρίασης της ολομέλειας.

Μέθοδος εργασίας: Σε κάθε συνεδρίαση η συντονίστρια, μετά την αναφορά που έκανε για το συγκεκριμένο πεδίο που θα εξεταζόταν στην επόμενη συνεδρίαση, κατέθετε στην ομάδα εργασίας τις πηγές από τις οποίες θα συνέλεγαν και θα επεξεργάζονταν στοιχεία που αφορούσαν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη κάθε τομέα. Όπως: έρευνα και συλλογή πληροφοριών από το αρχείο του νηπιαγωγείου, το Βιβλίο Πράξεων του Συλλόγου Διδασκόντων, το Βιβλίο Πράξεων του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων, από καταχωρήσεις του νηπιαγωγείου σε βάσεις δεδομένων, το Βιβλίο Πράξεων της Σχολικής Επιτροπής, το Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής, το παρουσιολόγιο νηπίων, το Πρωτόκολλο Αλληλογραφίας και τα αρχεία εκπαιδευτικών. Η ομάδα διαμόρφωσε σε μερικές περιπτώσεις εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις) και σε άλλες

έκανε χρήση των ενδεικτικών ερευνητικών εργαλείων της επιστημονικής επιτροπής προσαρμοσμένα στις ανάγκες του νηπιαγωγείου. Στη συνέχεια τα μέλη της ομάδας κατέθεταν τις απόψεις τους για κάθε κριτήριο του συγκεκριμένου δείκτη κάθε τομέα του πεδίου που ερευνούσαν. Μετά από διαλογική συζήτηση, καταγράφονταν οι αιτιολογημένες απόψεις των συμμετεχόντων. Στη συνέχεια εξετάζονταν, αναλύονταν και συγκρίνονταν τα αποτελέσματα και τέλος η διαδικασία ολοκληρωνόταν με την καταγραφή της ομόφωνης θέσης της ομάδας. Τα αποτελέσματα κάθε πεδίου (μαζί με το ανάλογο υλικό) παραδιδόταν στην Προϊσταμένη για να συμπληρωθεί η Έκθεση Γενικής Εκτίμησης της Εικόνας του Νηπιαγωγείου.

Χρόνος έναρξης : Νοέμβριος 2010

Χρόνος λήξης : Φεβρουάριος 2011

Διάρκεια Αξιολόγησης: 4 μήνες

Αριθμός ομάδων: 1

Άτομα : 4

Αριθμός συναντήσεων ομάδας : 9

Αριθμός συναντήσεων με άλλους φορείς: 3

Αριθμός συναντήσεων με σχολική σύμβουλο: 4

Αριθμός συναντήσεων με Σύμβουλο Επιστημονικής Καθοδήγησης : 2

Αριθμός συναντήσεων με «κριτικό φίλο» : 1

2. 37^ο Νηπιαγωγείο Λάρισας :

«Διαδικασίες αξιολόγησης»

Στο κείμενο που ακολουθεί περιγράφονται οι διαδικασίες αξιολόγησης που ακολούθησε το 37^ο Νηπιαγωγείο Λάρισας προκειμένου να αποτιμηθεί η γενική εικόνα του νηπιαγωγείου για κάθε τομέα, πεδίο και δείκτη αξιολόγησης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Οι διαδικασίες αξιολόγησης που ακολουθήσαμε για να καταλήξουμε στη γενική εκτίμηση για την εικόνα που παρουσιάζει το σχολείο μας διήρκεσαν ένα τρίμηνο. Ξεκίνησαν τον Οκτώβριο του 2010 και ολοκληρώθηκαν το Δεκέμβριο του 2010. Λόγω του μικρού αριθμού των νηπιαγωγών που υπηρετούν στο σχολείο μας (2) και του γεγονότος ότι συστεγαζόμαστε με το 28^ο νηπιαγωγείο Λάρισας το οποίο επίσης εκδήλωσε ενδιαφέρον για την αξιολόγηση της σχολικής μονάδας, θεωρήσαμε πιο αποτελεσματικό και αποφασίσαμε μετά από κοινή σύσκεψη τη συνεργασία και ανταλλαγή απόψεων και δεδομένων καθόλη τη διάρκεια υλοποίησης της αξιολόγησης. Έτσι αποφασίσαμε η κάθε νηπιαγωγός να έχει την ευκαιρία να εμπλακεί στη διερεύνηση όλων των τομέων και μοιραστήκαμε τους δείκτες που θα ερευνούσε η κάθε μία. Για παράδειγμα μία νηπιαγωγός από το ένα σχολείο και μια από το άλλο ορίστηκαν να διερευνήσουν συγκεκριμένους δείκτες. Δημιουργήθηκαν έτσι δύο ομάδες που αποτελούνταν από δύο μέλη η κάθε μία. Οι 4 νηπιαγωγοί των δύο σχολείων συνεδρίασαν επτά (7) φορές με διαφορετική θεματολογία κάθε φορά κατά τις οποίες κρατήθηκαν και κοινά πρακτικά. Σε τρεις (3) από αυτές τις συνεδριάσεις συμμετείχε και η σχολική σύμβουλος και σε μια η σχολική σύμβουλος

άλλης περιφέρειας ως επιστημονικός συνεργάτης –κριτικός φίλος. Κλήθηκαν να συμμετέχουν γονείς, αυτό όμως δεν κατέστη δυνατό διότι ο σύλλογος γονέων έκανε αρχαιρεσίες το τελευταίο δεκαήμερο του Δεκεμβρίου. Υπήρχαν όμως και πολλές άτυπες συναντήσεις. Τουλάχιστον μια φορά τη βδομάδα οι νηπιαγωγοί κάθε σχολείου συζητούσαν τα δεδομένα που είχαν συλλεχθεί μέχρι εκείνη τη στιγμή, τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν και τους πιθανούς τρόπους αντιμετώπισης, Παράλληλα υπήρχαν κοινές συζητήσεις ανάμεσα στις συναδέλφους που διερευνούσαν τους ίδιους τομείς κατά τις οποίες ανταλλάσσονταν απόψεις για τα δεδομένα διάφορων δεικτών που είχαν προβληματίσει τη νηπιαγωγό που είχε αναλάβει τη διερεύνησή του.

3. 1^ο 2/θ Νηπιαγωγείο Αγίου Αθανασίου Θεσσαλονίκης :
«Ημερολόγιο καταγραφής ενεργειών»

Το ημερολόγιο που ακολουθεί διαμορφώθηκε από το 1^ο Νηπιαγωγείο του Αγίου Αθανασίου και καταγράφει τις ενέργειες που έγιναν κατά τη διάρκεια της γενικής εκτίμησης της εικόνας του νηπιαγωγείου. Στο ημερολόγιο καταγράφεται η ημερομηνία, το θέμα, οι συμμετέχοντες και το περιεχόμενο των συναντήσεων.

Ημερομηνία	Θέμα	Συμμετέχοντες	Περιεχόμενο
26/5/2010	Ενημερωτική συνάντηση με τη Σύμβουλο 61 ^{ης} Σχολικής Περιφέρειας Προσχολικής Αγωγής για το πρόγραμμα Αυτοαξιολόγησης Σχολικής Μονάδας	Ομάδα προϊσταμένων Νηπιαγωγείων 61 ^{ης} Περιφέρειας.	Ενημέρωση για το συγκεκριμένο Πρόγραμμα, δήλωση ενδιαφέροντος για συμμετοχή
31/5/2010	Αποστολή πρακτικού του 1 ^{ου} Νηπιαγωγείου Αγίου Αθανασίου για τη συμμετοχή στο Πρόγραμμα Αυτοαξιολόγησης	Σύλλογος Διδασκόντων 1 ^{ου} Νηπιαγωγείου Αγίου Αθανασίου για την συμμετοχή	Εκδήλωση ενδιαφέροντος
9/11/2010	2η Συνάντηση με τη Σχολική Σύμβουλο 61ης Σχολικής Περιφέρειας Προσχολικής Αγωγής για το Πρόγραμμα	Ομάδα εκπαιδευτικών σχολικοί σύμβουλοι, επιστημονική επιτροπή έργου.	Λεπτομερής παρουσίαση των στόχων, των διαδικασιών και των εργαλείων του Προγράμματος. Σε βάθος συζήτηση και

			ανταλλαγή απόψεων, παραλαβή υλικού.
19/11/2010	3η Συνάντηση με τη Σχολική Σύμβουλο 61ης Σχολικής Περιφέρειας Προσχολικής Αγωγής για το Πρόγραμμα	Ομάδα συμμετεχόντων στην αυτοαξιολόγηση , Σύμβουλος 61ης Περιφέρειας Προσχολικής Αγωγής	Ενημέρωση για το βασικό πλαίσιο της διαδικασίας, καθορισμός του χρονοδιαγράμματος εργασιών, διευκρίνιση του τρόπου καταγραφής της γενικής κατάστασης του νηπιαγωγείου
22/11/10	1η ολομέλεια Συλλόγου Διδασκόντων	Σύλλογος Διδασκόντων	Λεπτομερής ενημέρωση για το βασικό πλαίσιο της διαδικασίας, καθορισμός του χρονοδιαγράμματος εργασιών, διευκρίνιση του τρόπου καταγραφής της γενικής κατάστασης του νηπιαγωγείου
26/11/10	1η ολομέλεια Συλλόγου Διδασκόντων	Σύλλογος Διδασκόντων	Λήψη απόφασης για τον τελικό αριθμό συμμετεχόντων εκπαιδευτικών στο πρόγραμμα

1/12/10	2η ολομέλεια Συλλόγου Διδασκόντων	Σύλλογος Διδασκόντων	Διεξοδική συζήτηση σχετικά με την ανάλυση των πεδίων 1 και 2
3/12/10	3η ολομέλεια Συλλόγου Διδασκόντων	Σύλλογος Διδασκόντων	Διεξοδική συζήτηση σχετικά με την ανάλυση των πεδίων 3 και 4

B.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΙΚΗ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ

4. Νηπιαγωγείο Αγίας Σοφίας Ν. Θεσσαλονίκης : «Χώροι του νηπιαγωγείου»

Το κείμενο που ακολουθεί είναι απόσπασμα από την έκθεση γενικής εκτίμησης που συνέταξε το Νηπιαγωγείο Αγίας Σοφίας του Ν. Θεσσαλονίκης και καταγράφει την αξιολόγηση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου σε σχέση με το 1^ο Πεδίο, που αφορά τα Μέσα, τους Πόρους και το Ανθρώπινο Δυναμικό, τον 1^ο Τομέα, που αφορά την Υλικοτεχνική Υποδομή και ειδικότερα τον Δείκτη 1.1 που αφορά τους Χώρους του νηπιαγωγείου.

Περιγραφική Παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη αξιολόγησης 1.1: Χώροι του Νηπιαγωγείου

Θέση

Το σχολείο βρίσκεται στην είσοδο του οικισμού, σχετικά μακριά από τις κατοικίες. Υπάρχει μεγάλος ανοιχτός χώρος μπροστά από την περίφραξη του, ο οποίος κυρίως χρησιμοποιείται είτε για διάλυση βαρέων οχημάτων, είτε για τη διαμονή διερχόμενων Ρομά που δεν είναι κάτοικοι του οικισμού, που σε αυτό το πλαίσιο, ο χώρος χρησιμοποιείται για την εναπόθεση απορριμμάτων και ως δημόσια τουαλέτα, είτε για ανοιχτή καύση σκουπιδιών. Μέσα στην αυλή εξακολουθεί να υπάρχει το

Προορισμός, χρήση, παλαιότητα

Οι αίθουσες στις οποίες στεγάζεται το σχολείο είναι καινούργιες, τοποθετήθηκαν και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για σχολική χρήση.

Εσωτερικοί χώροι

Το σχολείο έχει έναν ενιαίο χώρο ο οποίος προέκυψε από την ενοποίηση των δυο αιθουσών με την απομάκρυνση των εσωτερικών panels. Επιπλέον υπάρχουν: 1 τουαλέτα ενηλίκων, 1 νιπτήρας ενηλίκων και 1 παιδική τουαλέτα, χωρίς καμία πρόβλεψη για τον αριθμό των παιδιών και την ύπαρξη δεύτερης τουαλέτας για το διαχωρισμό αγοριών κοριτσιών, ενώ δεν υπάρχει παιδικός νιπτήρας, ούτε πάγκος για την τοποθέτηση αντικειμένων που χρειάζονται πλύσιμο. Επιπλέον εξαιτίας της φτωχής ποιότητας των υδραυλικών εγκαταστάσεων και εργασιών υπάρχουν μόνιμα προβλήματα μέσα στις τουαλέτες με τη διαφυγή νερού από τα καζανάκια. Δεν υπάρχει ξεχωριστός χώρος γραφείου, ούτε αποθήκη, ούτε αίθουσα πολλαπλών χρήσεων. Η θέρμανση του χώρου είναι επαρκής, εφόσον υπάρχουν 4 air-conditions διπλής ενέργειας, ενώ ο φυσικός φωτισμός είναι πολύ καλός, ενώ δεν υπάρχει υποδομή για άτομα που παρουσιάζουν κινητικές δυσκολίες. Επιπλέον, δεν υπάρχει πόσιμο νερό, εφόσον η υδροδότηση του νηπιαγωγείου γίνεται με μηχανήμα άντλησης μέσω δεξαμενής νερού.

Εξωτερικοί χώροι

Ο αύλειος χώρος είναι μεγάλος ωστόσο σε άσχημη κατάσταση. Υπάρχει υποτυπώδης περίφραξη η οποία σε αρκετά σημεία είναι σπασμένη επιτρέποντας την είσοδο ατόμων και ζώων μέσα στην αυλή. Η μισή αυλή είναι χωμάτινη, ενώ η υπόλοιπη μισή είναι στρωμένη με χαλίκι τύπου 3^A που είναι σκληρό και αιχμηρό προκαλώντας τραυματισμούς στα παιδιά. Επιπλέον πολλές φορές έχει παρατηρηθεί η ύπαρξη επικίνδυνων απορριμμάτων μέσα στην αυλή όπως σπασμένα γυαλιά και μπουκάλια ακόμα και μαχαίρια. Δεν υπάρχει κάδος απορριμμάτων ούτε μέσα ούτε έξω από την αυλή. Ο αύλειος χώρος δεν χρησιμοποιείται αποκλειστικά από το σχολείο εφόσον παραμένει ο ένας από τους δυο λυόμενους οικίσκους που στεγαζόταν το Νηπιαγωγείο, στο οποίον διαμένει μια οικογένεια Ρομά (χωρίς μικρά παιδιά) και κάνει χρήση του χώρου. Δεν υπάρχει χώρος πράσινου στο σχολείο, όπως άλλωστε και σε ολόκληρο τον οικισμό.

Εκτίμηση

Οι υπάρχοντες χώροι όχι μόνο δεν επαρκούν για την εφαρμογή του σχολικού προγράμματος αλλά επιπλέον το επιβαρύνουν. Ως προς την ασφάλεια θα πρέπει επιτέλους να υπάρξει ένα σύστημα πιστοποίησης που να εξετάζει όλους εκείνους τους παράγοντες που συνιστούν την ασφάλεια ενός σχολικού κτιρίου και του περιβάλλοντα χώρου. Ο έλεγχος να είναι υποχρεωτικός για όλα τα σχολικά κτίρια (και όχι μόνο για τα ιδιωτικά σχολεία) να διενεργείται από εξειδικευμένη ομάδα ανθρώπων και να χορηγούνται πιστοποιητικά ασφάλειας. Δηλώνω αναρμόδια να κάνω οποιαδήποτε αξιολογική κρίση για την ασφάλεια του κτιρίου, εφόσον δεν

έχω ούτε τη γνώση, ούτε την εμπειρία αλλά ούτε και την πληροφόρηση για τα υλικά κατασκευής αυτού. Από την άλλη πλευρά, θεωρώ ότι η θέση του νηπιαγωγείου σε μια περιοχή που χρησιμοποιείται συχνά για τη διάλυση βαρέων οχημάτων, για τη διαμονή διερχομένων ατόμων και για την εναπόθεση και ανοιχτή καύση σκουπιδιών, σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ασφαλής, γεγονός που ισχύει και για την αυλή του νηπιαγωγείου εφόσον παρουσιάζει την εικόνα που προαναφέρθηκε. Ως προς τις αίθουσες δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων και τους χώρους διοίκησης του νηπιαγωγείου, δεν τίθεται κανένα θέμα επάρκειας, ανταπόκρισης ή κάλυψης των πάσης φύσεως αναγκών, εφόσον αυτές δεν υπάρχουν, με αποτέλεσμα όλες οι προαναφερόμενες ανάγκες να παραμένουν πλήρως ακάλυπτες.

	1	2	3	4
Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη 1.1	X			

5. 37^ο Νηπιαγωγείο Θεσ/νίκης : «Εξοπλισμός & μέσα του νηπιαγωγείου»

Το κείμενο που ακολουθεί είναι απόσπασμα από την έκθεση γενικής εκτίμησης που συνέταξε το 37^ο Νηπιαγωγείο Θεσσαλονίκης και καταγράφει την αξιολόγηση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου σε σχέση με το 1^ο Πεδίο, που αφορά τα Μέσα, τους Πόρους και το Ανθρώπινο Δυναμικό, τον 1ο Τομέα, που αφορά την Υλικοτεχνική Υποδομή και τον Δείκτη 1.2 που αφορά τον εξοπλισμό και τα διαθέσιμα μέσα του νηπιαγωγείου.

Περιγραφική Παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη 1.2: Εξοπλισμός – Διαθέσιμα μέσα του νηπιαγωγείου

- Εξοπλισμός των αιθουσών διδασκαλίας και ειδικών χώρων
  - παιδαγωγικό υλικό: παρατηρείται περιορισμένος αριθμός παιδαγωγικού υλικού, εκ των οποίων πολλά είναι χαλασμένα, ενώ απουσιάζει βασικό υλικό του εξοπλισμού του νηπιαγωγείου (χάντρες, αριθμητήρι). Επιτραπέζια δεν υπάρχουν καθόλου. Διαθέτει ποικιλία οργάνων γυμναστικής, όχι όμως ικανοποιητικό αριθμό σε σχέση με τον αριθμό των νηπίων. Παρατηρούνται ελλείψεις σε μουσικά όργανα, τα περισσότερα εκ των οποίων είναι παλιά και φθαρμένα.
  - εποπτικό υλικό: με εξαίρεση τον ηλεκτρονικό υπολογιστή, το εποπτικό υλικό επίσης είναι περιορισμένο, ενώ πρόσφατα αγοράστηκε ψηφιακή φωτογραφική μηχανή με τη χρηματική συμβολή των γονέων και ένα πολυμηχάνημα με χρήματα της σχολικής επιτροπής. Επίσης, διαθέτει τηλεόραση και βίντεο, δεν υπάρχει όμως το ανάλογο εκπαιδευτικό υλικό. Τα βιβλία είναι παλιά, τα περισσότερα κατεστραμμένα και κοινά και για τα δυο σχολεία.
- Επίπλωση των αιθουσών διδασκαλίας: Τα έπιπλα, πολλά εκ των οποίων είναι φθαρμένα, δεν ευνοούν σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας, όπως η συνεργατική μέθοδος διδασκαλίας. Για παράδειγμα, τα τραπέζια είναι μεγάλα, με αποτέλεσμα να μη μπορούν να μετακινηθούν εύκολα. Πίνακες αναφοράς φθαρμένοι με καρφιά που προεξέχουν. Απουσιάζουν

αποθηκευτικοί χώροι (ντουλάπες, συρτάρια, ράφια), τόσο στην αίθουσα διδασκαλίας, όσο στο χώρο χαλάρωσης.

- Επίπλωση των γραφείων των εκπαιδευτικών: τα δυο γραφεία είναι παλιά και σκουριασμένα, αλλά έχει επάρκεια αποθηκευτικών χώρων (ντουλάπες). Διατίθεται μόνο ένας ηλεκτρονικός υπολογιστής με εκτυπωτή και ένα Fax – τηλέφωνο. Το φωτοτυπικό μηχάνημα είναι παλιάς τεχνολογίας, ασπρόμαυρο, χωρίς δυνατότητα σύνδεσης με τον υπολογιστή. Υπάρχουν επίσης καρέκλες που επαρκούν για τους εκπαιδευτικούς, αλλά είναι παλιές και χαλασμένες.
- Εκπαιδευτικό Υλικό και Εποπτικά μέσα Διδασκαλίας: πολύ περιορισμένο. Ένα διαφανοσκόπιο που δε λειτουργεί και έλλειψη υλικού. Στόχος είναι η αγορά ενός projector με δυνατότητα σύνδεσης με υπολογιστή, έτσι ώστε να αντικαταστήσει όλα τα άλλα πεπαλαιωμένα εποπτικά μέσα.
  - Ύπαρξη υπολογιστών (αίθουσες διδασκαλίας και γραφείο) - Σύνδεση με το διαδίκτυο: τόσο ο κοινός με το άλλο σχολείο, ηλεκτρονικός υπολογιστής του γραφείου, όσο και ο υπολογιστής της τάξης είναι σχετικά καινούριας τεχνολογίας. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα σύνδεσης με το διαδίκτυο στο γραφείο και πρόσφατα στην αίθουσα διδασκαλίας. Επίσης, πρόσφατα έγινε η αγορά ενός πολυμηχανήματος στην αίθουσα διδασκαλίας.
  - Πρόσφατες προσθήκες: Το κτίριο χρειάζεται συντήρηση (άβαφο, βρώμικο, σχισμένη ταπετσαρία στην αίθουσα χαλάρωσης, πρίζες που χρειάζονται επιδιόρθωση), Κουρτίνες Μουντές και φθαρμένες, σεντόνια ύπνου παλιά και φθαρμένα. Βιβλία και παιχνίδια φθαρμένα και χαλασμένα. Αξίζει να αναφερθεί ότι ο υπάρχων εξοπλισμός και τα μέσα αξιοποιούνται κατά το καλύτερο δυνατό τρόπο.

Παρεμβάσεις που πρόκειται να γίνουν: Συγκέντρωση χρημάτων από τη διοργάνωση Χριστουγεννιάτικου παζαριού για αγορά παιδαγωγικού εξοπλισμού, αυτή τη χρονιά. Την επόμενη χρονιά προτιθέμεθα να γίνει αλλαγή κουρτινών και μοκετών, όπως επίσης με μια εκδήλωση σε συνεργασία με τους γονείς να ενισχυθεί η βιβλιοθήκη του νηπιαγωγείου. Επιπλέον, έχει γίνει αίτηση στον ΟΣΚ για ενίσχυση και αντικατάσταση πολλών επίπλων και καινούργιου παιδαγωγικού εξοπλισμού, όμως δεν έχει ανταποκριθεί.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς το δείκτη 1.2	1	2	3	4
		√		

6. 37^ο Νηπιαγωγείο Θεσ/νίκης : «Οικονομικοί πόροι του νηπιαγωγείου»

Το κείμενο που ακολουθεί είναι απόσπασμα από την έκθεση γενικής εκτίμησης που συνέταξε το 37^ο Νηπιαγωγείο Θεσσαλονίκης και καταγράφει την αξιολόγηση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου σε σχέση με το 1^ο Πεδίο, που αφορά τα Μέσα, τους Πόρους και το Ανθρώπινο Δυναμικό, τον 2ο Τομέα και τον Δείκτη 1.3 που αφορά τους οικονομικούς πόρους του νηπιαγωγείου.

Περιγραφική Παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη 1.3: Οικονομικοί Πόροι του Νηπιαγωγείου

Ανάγκες του νηπιαγωγείου (λειτουργικές και μη): το σχολείο χρειάζεται συντήρηση τόσο κτιριακά (βάψιμο, αλλαγή πατώματος, αλλαγή αποχετευτικού και υδραυλικού συστήματος), όσο και στον εξοπλισμό του (επίπλωση, κουρτίνες, μοκέτες, παιδαγωγικό υλικό, εποπτικά μέσα). Είναι επίσης αναγκαία η οικονομική ενίσχυση για τα βασικά λειτουργικά έξοδα του νηπιαγωγείου. Ο αύλειος χώρος παραμένει αναξιοποίητος (δενδροφύτευση, δημιουργία διαφόρων ειδών κήπων) με αποτέλεσμα να μη μπορεί να αποτελέσει πηγή παρατήρησης, μελέτης και παιδαγωγικής δράσης του φυσικού περιβάλλοντος. Η παιδική χαρά χρήζει επίσης άμεσης αντικατάστασης. Στα πλαίσια αυτών των αναγκών, μπορεί να δρομολογηθεί ένα καινοτόμο πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης με θέμα την «αυλή του νηπιαγωγείου μου»

Διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι για την κάλυψη των αναγκών του νηπιαγωγείου

Κατανομή εσόδων ανά κατηγορία πηγών χρηματοδότησης

Υπόλοιπο προηγούμενου έτους ΟΣΚ : για αμοιβή καθαρίστριας Α' δόση	1	2	3	4
ΟΣΚ : για αμοιβή καθαρίστριας Β' δόση				
Κρατική επιχορήγηση Α' δόση				
Κρατική επιχορήγηση Β' δόση				
Υπόλοιπο για αντιμετώπιση Γρίπης				
Σύνολο				
Κατανομή πραγματοποιηθεισών δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης				
Αμοιβή καθαρίστριας				

Εισφορές εργοδότη και ασφαλισμένου (ΙΚΑ)				
ΟΤΕ				
Θέρμανση				
Υλικά καθαριότητας				
Γραφική Ύλη				
Βιβλία - Περιοδικά				
Μικροεπισκευές				
Εγκατάσταση και έλεγχος δικτύου Η/Υ				
Εξαρτήματα Η/Υ				
Πυροσβεστήρες				
Εξοπλισμός Νηπιαγωγείου				
Καθαρισμός Υπογείου και αύλειου χώρου				
Φαρμακευτικό Υλικό				
Σύνολο				
Κριτήρια ποιότητας: Οι οικονομικοί πόροι δεν επαρκούν για τις ανάγκες του νηπιαγωγείου				

Παρατηρήσεις

1. Οικονομική συμβολή των γονέων: παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχει σύλλογος γονέων και κηδεμόνων, οι γονείς άτυπα συμβάλλουν οικονομικά σε λειτουργικά έξοδα και άλλες ανάγκες του νηπιαγωγείου
2. Η σχολική επιτροπή είναι κοινή με το 41^ο Νηπιαγωγείο Θεσσαλονίκης, με το οποίο συστεγάζεται.

7. 6^ο Νηπιαγωγείο Σερρών :
«Διδακτικό προσωπικό του νηπιαγωγείου»

Το κείμενο που ακολουθεί είναι απόσπασμα από την έκθεση γενικής εκτίμησης που συνέταξε το 6^ο Νηπιαγωγείο Σερρών και καταγράφει την αξιολόγηση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου σε σχέση με το 1^ο Πεδίο, που αφορά τα Μέσα, τους Πόρους και το Ανθρώπινο Δυναμικό, τον 3ο Τομέα και τον Δείκτη 1.4 που αφορά το διδακτικό προσωπικό του νηπιαγωγείου.

**Περιγραφική Παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη
1.4: Διδακτικό Προσωπικό του Νηπιαγωγείου**

Στο 6^ο Νηπιαγωγείο υπηρετούν δύο νηπιαγωγοί. Η πρώτη έχει είκοσι επτά έτη (27) υπηρεσίας, αποφοίτησε από τη Σχολή Νηπιαγωγών Θεσσαλονίκης, συμμετείχε στη διαδικασία εξομοίωσης πτυχίου, είναι πτυχιούχος του Διδασκαλείου Θεσσαλονίκης και υπηρετεί στο συγκεκριμένο σχολείο τρία χρόνια. Η δεύτερη έχει έντεκα έτη υπηρεσίας και αποφοίτησε από το Παιδαγωγικό τμήμα του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Και οι δύο εκπαιδευτικοί συμμετέχουν ενεργά σε καινοτόμες δράσεις και προγράμματα. Επίσης διοργανώνουν κατά τακτά χρονικά διαστήματα, απογευματινές συγκεντρώσεις γονέων, με καλεσμένους κάθε φορά εκπροσώπους της επιστημονικής κοινότητας και θέματα που ενδιαφέρουν τους γονείς. Θεωρούμε ότι το διδακτικό προσωπικό ανταποκρίνεται στις συγκεκριμένες ανάγκες του νηπιαγωγείου και τις απαιτήσεις του αναλυτικού προγράμματος.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς το δείκτη	1	2	3	4
				X

8. 2^ο Νηπιαγωγείο Χαλανδρίου :
«Διαμόρφωση και εφαρμογή αναλυτικού
προγράμματος»

Το κείμενο που ακολουθεί είναι απόσπασμα από την έκθεση γενικής εκτίμησης που συνέταξε το 2^ο Νηπιαγωγείο Χαλανδρίου και καταγράφει την αξιολόγηση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου σε σχέση με το 2^ο Πεδίο, που αφορά την Οργάνωση και τη Διοίκηση του Νηπιαγωγείου, τον 1ο Τομέα, που αφορά την Οργάνωση του Νηπιαγωγείου και τον Δείκτη 2.1 που αφορά τη διαμόρφωση και εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος του νηπιαγωγείου.

Περιγραφική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον
Δείκτη Αξιολόγησης 2.1: Διαμόρφωση και Εφαρμογή Αναλυτικού
Προγράμματος Νηπιαγωγείου

Η διαμόρφωση του ωρολογίου προγράμματος λαμβάνει υπόψη τις οδηγίες του Α.Π.Σ. και ΔΕΠΠΣ και ταυτόχρονα διαμορφώνεται σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες της σχολικής μονάδας, οι οποίες, στο κλασικό τμήμα επηρεάζονται από την ένταξη και στο ολοήμερο τμήμα από το διευρυμένο ωράριο (8.00-4.00.)

Η ανάπτυξη διαδικασιών για την υλοποίηση του αναλυτικού προγράμματος αποτελούν γενικές οδηγίες που προδιαγράφονται από τον Οδηγό της Νηπιαγωγού. Ωστόσο, η επιλογή των θεωριών μάθησης που θα εφαρμοστούν, οι θεματικές ενότητες και τα σχέδια εργασίας αποτελεί ζήτημα που συζητείται κατά κύριο λόγο με τις εκπαιδευτικούς της κάθε τάξης ξεχωριστά έτσι ώστε να είναι προσαρμοσμένο στις ιδιαίτερες ανάγκες παιδιών (ειδικές ικανότητες, θέματα συμπεριφοράς, μαθησιακές δυσκολίες, προβλήματα προσαρμογής στο σχολικό περιβάλλον και το διευρυμένο ωράριο). Επίσης, σε προγραμματισμένες παιδαγωγικές συναντήσεις που πραγματοποιούνται κάθε Τρίτη με τη σχολική σύμβουλο και άλλους συναδέλφους (12.30-14.30) στο χώρο του νηπιαγωγείου μας συζητούνται γενικά θέματα διαχείρισης, αλλά και ειδικότερα που αφορούν μελέτη περιπτώσεων για τα οποία προτείνονται αποτελεσματικοί τρόποι και μέθοδοι διαχείρισης ζητημάτων που αφορούν γονείς, εκπαιδευτικούς και

γονείς.

Ο προγραμματισμός εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων γίνονται τόσο σε μακροπρόθεσμη όσο και βραχυπρόθεσμη βάση, με εβδομαδιαία και ημερήσια προσαρμογή (οι τροποποιήσεις γίνονται αν απουσιάζουν πολλά παιδιά ή αν παιδιά της ένταξης εκδηλώσουν έντονες κρίσεις στην αρχή της σχολικής ημέρας).

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη:	1	2	3	4
				X

9. 85^ο Νηπιαγωγείο Θεσ/νίκης : «Συντονισμός Σχολικής Ζωής»

Το κείμενο που ακολουθεί είναι απόσπασμα από την έκθεση γενικής εκτίμησης που συνέταξε το 85^ο Νηπιαγωγείο Θεσσαλονίκης και καταγράφει την αξιολόγηση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου σε σχέση με το 2^ο Πεδίο, που αφορά την Οργάνωση και τη Διοίκηση του Νηπιαγωγείου, τον 2ο Τομέα, που αφορά τη Διοίκηση του Νηπιαγωγείου και τον Δείκτη 2.2 που αφορά τον συντονισμό της σχολικής ζωής.

Περιγραφική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη 2.2 : Συντονισμός της σχολικής ζωής

Οι τακτικές συνεδριάσεις του συλλόγου διδασκόντων είναι τέσσερις το χρόνο και οι έκτακτες περίπου πέντε. Όμως επειδή υπάρχει πολύ καλό κλίμα συνεργασίας πολλές φορές οι εκπαιδευτικοί ανεπίσημα βρίσκονται και εκτός του χώρου του νηπιαγωγείου.

Τα θέματα που τους απασχολούν κυρίως είναι οι εκπαιδευτικές επισκέψεις, η προετοιμασία των σχολικών εορτών, ο εξοπλισμός του νηπιαγωγείου και πιο σπάνια προβλήματα συμπεριφοράς παιδιών. Συνήθως αυτές οι συνεδριάσεις διαρκούν περίπου μία ώρα και γίνονται κάθε τρεις εβδομάδες. Οι αποφάσεις υλοποιούνται σε ποσοστό 95%.

Επειδή στο νηπιαγωγείο είναι μόνο δύο εκπαιδευτικοί, υπάρχει κατανομή κάποιων αρμοδιοτήτων: πρωτόκολλο, βιβλιοθήκη, πυρασφάλεια, καυστήρας, είναι οι αρμοδιότητες της κ. ...., αλληλογραφία, εκπαιδευτικές επισκέψεις, καθαριότητα, ασφάλεια κτηρίου, συντήρηση κτηρίου της κ. .... (Βιβλίο Πράξεων Προϊσταμένης). Επιπλέον ακριβώς επειδή το προσωπικό είναι λίγο είναι αυτόματες και οι διαδικασίες αξιολόγησης και επαναπροσδιορισμού των δραστηριοτήτων.

Η συνεργασία με το 3^ο Γραφείο Π.Ε. είναι συνεχής, υπάρχει άμεση ανταπόκριση σε όλα τα αιτήματα και η διεκπεραίωση είναι ταχύτατη και από τις δύο πλευρές, όπως και με τη Δ/ση Ανατολικής Θεσσαλονίκης.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη 2.2	1	2	3	4
				Χ

10. 1^ο Νηπιαγωγείο Δεμενίκων Αχαΐας : **«Διαχείριση και αξιοποίηση των μέσων και των πόρων»**

Το κείμενο που ακολουθεί είναι απόσπασμα από την έκθεση γενικής εκτίμησης που συνέταξε το 1^ο Νηπιαγωγείο Δεμενίκων και καταγράφει την αξιολόγηση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου σε σχέση με το 2^ο Πεδίο, που αφορά την Οργάνωση και τη Διοίκηση του Νηπιαγωγείου, τον 3ο Τομέα που αφορά την Αξιοποίηση μέσων και όρων του νηπιαγωγείου και τον Δείκτη 2.3 που αφορά τη Διαχείριση και αξιοποίηση των μέσων και πόρων.

Περιγραφική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου

ως προς τον δείκτη αξιολόγησης 2.3:

Διαχείριση και Αξιοποίηση των Μέσων και των Πόρων

Η Σχολική επιτροπή που είναι υπεύθυνη για το Νηπιαγωγείο έχει συσταθεί με απόφαση του Δημάρχου και έχει οκτώ μέλη. Πρόεδρος της είναι η προϊσταμένη του Νηπιαγωγείου. Η πρόεδρος γνωστοποιεί τις ανάγκες της σχολικής μονάδας στα υπόλοιπα μέλη. Ακολουθεί διαλογική συζήτηση παίρνοντας αποφάσεις οι οποίες καταγράφονται στο βιβλίο πράξεων της Σχολικής Επιτροπής. Έπειτα τα μέλη αλλά και ο υπεύθυνος για θέματα παιδείας φροντίζει για την εξασφάλιση του απαραίτητου χρηματικού ποσού.

Οι ανάγκες μπαίνουν σε προτεραιότητα και ανάλογα με τα ποσά των επιχορηγήσεων επιτυγχάνεται η κάλυψη τους. Τα οικονομικά στοιχεία αναλύονται και στο υπόλοιπο εκπαιδευτικό προσωπικό ώστε να κατανοούν και να μην έχουν παράλογες απαιτήσεις.

Στην πρόθεση της προέδρου για υλοποίηση κάποιου έργου, λαμβάνουν γνώση όλα τα μέλη και ύστερα από ομόφωνη απόφασή τους, η οποία καταγράφεται σε πρακτικό, ακολουθεί η υλοποίηση.

Το Σχολείο δεν έχει άλλη πηγή εσόδων, ούτε έχει εκφραστεί από το Σύλλογο Γονέων-Κηδεμόνων πρόθεση για την αξιοποίηση των μέσων και των υποδομών του.

Οι περικοπές στα χρηματικά ποσά των επιχορηγήσεων τα δύο τελευταία χρόνια μας αναγκάζουν να κάνουμε μειώσεις εξόδων που έχουν σχέση με γραφική ύλη, χαρτικά, αναλώσιμα κ.ά. Επίσης δεν μπορεί να γίνει προγραμματισμός για αναγκαίες επισκευές του κτιρίου (βάψιμο εσωτερικών χώρων, επιδιορθώσεις στις εγκαταστάσεις του).

Πηγές: Βιβλίο Πρακτικών της Σχολικής Επιτροπής, βιβλίο εσόδων-εξόδων του Νηπιαγωγείου

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του σχολείου ως προς τον δείκτη:	1	2	3	4
			χ	

11. 7^ο Νηπιαγωγείο Νάουσας : «Σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών»

Το κείμενο που ακολουθεί είναι απόσπασμα από την έκθεση γενικής εκτίμησης που συνέταξε το 7^ο Νηπιαγωγείο Νάουσας και καταγράφει την αξιολόγηση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου σε σχέση με το 3^ο Πεδίο και 1^ο Τομέα, που αφορά το Κλίμα και τις Σχέσεις στο Νηπιαγωγείο και τον Δείκτη 3.1 που αφορά τις Σχέσεις μεταξύ των Εκπαιδευτικών.

Περιγραφική Παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη 3.1: Σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών

Η υλοποίηση των καινοτόμων προγραμμάτων (Comenius, Αγωγής Υγείας, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης κ.λπ.) που εφαρμόζονται κατά κόρον στο νηπιαγωγείο μας, απαιτούν πάνω απ' όλα ανάπτυξη σχέσεων επικοινωνίας και συλλογικότητας ανάμεσα σε όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας, γόνιμο προβληματισμό, βαθύτερη συνειδητοποίηση των σχολικών καταστάσεων, δυνατότητα για προσδιορισμό προβλημάτων και καθορισμό πρακτικών αντιμετώπισής τους.

Οι σχέσεις μεταξύ των συναδέλφων είναι άριστες. Υπάρχει κλίμα συναδελφικότητας, δημιουργικότητας, πρωτοβουλιών και καινοτομίας στη καθημερινή σχολική πράξη.

Υπάρχουν:

- Επικοινωνία
- Δημιουργική συνεργασία
- Συλλογική δράση
- δημοκρατικότητα
- Αλληλοκατανόηση
- Αλληλεγγύη
- Αλληλοϋποστήριξη
- Ενθάρρυνση

ο Αξιοποίηση ικανοτήτων και δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών

Η υλοποίηση του Α.Π. απαιτεί καθημερινή επαφή, συζήτηση, προγραμματισμό, αλληλοενημέρωση. Πραγματοποιούνται επομένως καθημερινές συναντήσεις για τη διαχείριση του καθημερινού Ωρολογίου Προγράμματος, έκτακτες -όταν προκύπτουν προβλήματα που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης- και μηνιαίες σε σταθερή βάση, κατά τις οποίες συζητείται και καταγράφεται ο μηνιαίος απολογισμός του Σχολικού Έργου. Επίσης πραγματοποιούνται και συναντήσεις κατά την εξέλιξη των διαφόρων project για την ανατροφοδότηση -και αξιολόγησή τους.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη:	1	2	3	4
				X

12. Νηπιαγωγείο Αγίας Σοφίας Θεσ/νίκης: «Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών και μεταξύ των μαθητών»

Το κείμενο που ακολουθεί είναι απόσπασμα από την έκθεση γενικής εκτίμησης που συνέταξε το Νηπιαγωγείο Αγίας Σοφίας Θεσσαλονίκης και καταγράφει την αξιολόγηση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου σε σχέση με το 3^ο Πεδίο, που αφορά το Κλίμα και τις Σχέσεις στο Νηπιαγωγείο και τους Δείκτες 3.2.1 και 3.2.2 που αφορούν τις Σχέσεις μεταξύ των Εκπαιδευτικών-Μαθητών και τις Σχέσεις μεταξύ των Μαθητών.

Περιγραφική Παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη 3.2.1: Σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών – μαθητών

Οι σχέσεις ανάμεσα στους μαθητές/τριες και την εκπαιδευτικό είναι πολύ καλές και αποτελούν μια πηγή μεγάλης ικανοποίησης και για τα δυο μέρη. Τα παιδιά δείχνουν να απολαμβάνουν την παραμονή τους στο σχολείο πολλές φορές ζητώντας να μη φύγουν μετά τη λήξη του ωραρίου. Υπάρχει σχέση εμπιστοσύνης και αλληλοεκτίμησης ανάμεσα στην εκπαιδευτικό και τα παιδιά, ενώ θέματα που αφορούν στην οργάνωση καθημερινών δραστηριοτήτων αλλά και στην τήρηση κανόνων, αποφασίζονται από τα μέλη της κοινότητας μάθησης. Ειδικότερα τα θέματα στα οποία υπάρχει συνεργασία ανάμεσα στους/στις μαθητές/τριες και την εκπαιδευτικό είναι:

Θέμα	Διαδικασίες	Αριθμός συμμετεχόντων
Διαμόρφωση και φροντίδα τάξης	Εισαγωγή του θέματος από την εκπαιδευτικό Επιτόπια παρατήρηση για την κατανόηση του ζητήματος Συζήτηση και ανάλυση του θέματος Συγκερασμός	Όλη η τάξη

	απόψεων Λήψη απόφασης	
Διαμόρφωση κανόνων λειτουργίας και συμπεριφοράς των μελών της μαθητικής κοινότητας	Εισαγωγή του θέματος είτε από την εκπαιδευτικό είτε από τα παιδιά Επιτόπια παρατήρηση για την κατανόηση του ζητήματος Συζήτηση και ανάλυση του θέματος Συγκερασμός απόψεων Λήψη απόφασης	Όλη η τάξη Ομάδα παιδιών Μεμονωμένα άτομα
Επιλογή ή απόρριψη ή τροποποίηση δραστηριοτήτων	Εισαγωγή του θέματος είτε από την εκπαιδευτικό είτε από τα παιδιά Επιτόπια παρατήρηση για την κατανόηση του ζητήματος Συζήτηση και ανάλυση του θέματος Συγκερασμός απόψεων Λήψη απόφασης	Όλη η τάξη Ομάδα παιδιών Μεμονωμένα άτομα

Η προσαρμογή των παιδιών στο σχολικό περιβάλλον φαίνεται να είναι ευκολότερη και ποιοτικά καλύτερη από αυτή των παιδιών του γενικού πληθυσμού. Δείχνουν να έχουν μεγαλύτερη ανάγκη για ένα δομημένο περιβάλλον με όρια και κανόνες, το οποίο το δέχονται αρχικά με έκπληξη, χαρά ακόμα και ανακούφιση. Καθημερινά θέλουν να επιβεβαιώσουν την

προσέλευση τους για την επόμενη ημέρα ρωτώντας: «Κυρία, αύριο πάλι, πρωί πρωί». Τα παιδιά αποτελούν πολύ σημαντική πηγή πληροφόρησης και μάθησης για την εκπαιδευτικό εφόσον υπάρχει ένα μοντέλο «αλληλοδιδασκαλίας» ανάμεσα τους, στο πλαίσιο του οποίου συχνά γίνονται αλλαγές ρόλων, όπου η εκπαιδευτικός μαθαίνει από τα παιδιά, κυρίως στοιχεία της γλώσσας και του πολιτισμού τους, διαδικασία που φαίνεται να τα ευχαριστεί, να τα διασκεδάζει αλλά και να τα ενισχύει. Παρατηρείται ότι τα παιδιά κινούνται με σιγουριά στο σχολικό χώρο και χρησιμοποιούν νέες δεξιότητες, ενώ παράλληλα φαίνεται μια αύξηση της αυτοπεποίθησης, της υπευθυνότητας και της συμμετοχής τους.

Παράλληλα τα περιστατικά που αφορούν στην απομάκρυνση ή απομόνωση μαθητών/τριών είναι σπάνια, και όταν αυτό συμβαίνει η απόφαση λαμβάνεται από όλα τα μέλη της κοινότητας μάθησης.

Ποσοτική παρουσίαση προς εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη 3.2.1	1	2	3	4
			X	

Περιγραφική Παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη 3.2.2: Σχέσεις μεταξύ των μαθητών

Τα παιδιά όλα σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό γνωρίζονται μεταξύ τους μέσα από το οικογενειακό και κοινωνικό τους πλαίσιο. Οι μεταξύ τους σχέσεις φαίνεται να βελτιώνονται, με την έννοια ότι δημιουργούν αυθόρμητα, συχνότερα ομάδες για την ενασχόληση τους με διάφορα θέματα αλλά κυρίως κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, ενώ δεν παρατηρούνται φαινόμενα δημιουργίας κλικών ή ομάδων σε αντιπαλότητα. Κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων συνήθως παίζουν ομαδικά παιχνίδια όπου συμμετέχει ο μεγαλύτερος αριθμός τους. Οι κανόνες αυτών των παιχνιδιών τίθενται από τα ίδια, ενώ η ίδια η ομάδα διασφαλίζει και την τήρηση τους. Μοιράζονται συχνότερα πράγματα, αντικείμενα, συναισθήματα, ιδέες κ.λπ. μεταξύ τους, ενώ σχεδόν όλα

φροντίζουν να δίνουν λίγο από το φαγητό τους σε παιδιά που δεν έχουν μαζί τους. Επιπλέον υποδέχονται τα καινούργια παιδιά και τα καθοδηγούν στη γνωριμία τους με το χώρο, τους κανόνες και τις διαδικασίες του νηπιαγωγείου. Οπωσδήποτε δεν πρόκειται για μια τάξη αγγελικά πλασμένη, εφόσον παρατηρούνται φαινόμενα αψιμαχιών, λογομαχιών, συγκρούσεων μεταξύ τους, που όλα όμως συμβαίνουν μέσα σε ένα φυσιολογικό πλαίσιο. Οι συγκρούσεις τους έχουν περισσότερο τον χαρακτήρα έντονων λεκτικών συμπεριφορών και χειρονομιών, σεξουαλικού συνήθως περιεχομένου, παρά εκδήλωσης συμπεριφορών σωματικής βίας. Ωστόσο, παρατηρείται ότι συχνότερα επιζητούν τη λύση αυτών των συγκρούσεων από την κοινότητα μάθησης, ενώ η ομάδα είναι αυτή που ασχολείται με την οριοθέτηση της άσχημης συμπεριφοράς.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη 3.2.2	1	2	3	4
			X	

13. 2^ο Νηπιαγωγείο Αγίου Μηνά Χίου : «Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών και μαθητών μεταξύ τους»

Το κείμενο που ακολουθεί είναι απόσπασμα από την έκθεση γενικής εκτίμησης που συνέταξε το Νηπιαγωγείο Αγίου Μηνά και καταγράφει την αξιολόγηση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου σε σχέση με το 3^ο Πεδίο, που αφορά το Κλίμα και τις Σχέσεις στο Νηπιαγωγείο και τον Δείκτη 3.2 που αφορά τις Σχέσεις μεταξύ των Εκπαιδευτικών-Μαθητών και τις Σχέσεις μεταξύ των Μαθητών.

Περιγραφική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη 3.2: Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών και μαθητών μεταξύ τους

Οι σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών στο σχολείο στηρίζονται στην αποδοχή και στον αμοιβαίο σεβασμό. Βασικός στόχος μας άλλωστε είναι η δημιουργία θετικών σχέσεων μεταξύ όλων. Οι εκπαιδευτικοί ακούνε και δίνουν σημασία στις ιδέες των παιδιών και τα ενθαρρύνουν να παίρνουν αποφάσεις για θέματα που τα αφορούν.

Στην αρχή της σχολικής χρονιάς εκπαιδευτικοί και νήπια συναποφασίζουν για τους κανόνες της τάξης που θα οδηγήσουν στην ομαλή συμβίωση και συνεργασία μεταξύ τους. Η εκπαιδευτικός ως μέλος της ομάδας συζητά με τα νήπια για το τι πρέπει να γίνει σε περίπτωση που κάποιος παραβεί έναν κανόνα. Ο αριθμός των κανόνων είναι μικρός για να μπορούν να τους θυμούνται και να τους εφαρμόζουν τα παιδιά.

Σε περιπτώσεις συγκρούσεων των παιδιών μεταξύ τους, η εκπαιδευτικός τα ενθαρρύνει να συζητούν και να βρουν μια κοινά αποδεκτή λύση που θα επαναφέρει τις ισορροπίες, ενισχύοντας έτσι την αυτονομία τους. Στο πλαίσιο αυτό χρησιμοποιείται η τεχνική επίλυσης των συγκρούσεων από τα ίδια τα παιδιά σε ειδικά διαμορφωμένη γωνιά. Τα δύο παιδιά που έχουν διαφορές ενθαρρύνονται να συζητήσουν τις μεταξύ τους συγκρούσεις ενώ κάθονται σε δύο καρέκλες σηματοδοτημένες με αυτί και στόμα για να αστικοποιείται και να διευκολύνεται ο διάλογος. Αναλυτική παρουσίαση

της διαδικασίας έχει δημοσιευτεί στο παιδαγωγικό περιοδικό *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*.

Τα παιδιά κατά την επεξεργασία των θεματικών προσεγγίσεων ενθαρρύνονται να εκφράζουν ελεύθερα τόσο τις ιδέες τους όσο και με τι θέλουν να ασχοληθούν. Τα νήπια κάνουν νέους φίλους στο σχολείο βάση κοινών ενδιαφερόντων. Συνήθως έχουν 2-3 φίλους που είναι οι «κολλητοί» τους και θέλουν να είναι συνέχεια μαζί και δύσκολα σε αυτή την ομάδα μπορεί να μπει νέο μέλος. Η εκπαιδευτικός προσπαθεί να ωθήσει τα παιδιά να έχουν φιλικές σχέσεις και να συμμετέχουν σε δραστηριότητες με άλλα παιδιά. Το δέσιμο των παιδιών είναι ανεξάρτητο από την εθνική τους καταγωγή, όμως πολλές φορές αντιμετωπίζονται αρνητικά τα παιδιά με μαθησιακά προβλήματα. Οι εκπαιδευτικοί στην προσπάθειά τους να καλλιεργήσουν θετικές σχέσεις μεταξύ των νηπίων εντάσσουν στο πρόγραμμα από την αρχή και κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς παιχνίδια και τεχνικές που καλλιεργούν την φιλία, τη συνεργασία και την αποδοχή του διαφορετικού, συμβάλλουν στο δέσιμο της ομάδας και αποσκοπούν στη συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών. Περιστατικά βίας μεταξύ συμμαθητών είναι σπάνια και οι συγκρούσεις προκύπτουν συνήθως για την διεκδίκηση υλικών πραγμάτων. Οι προσπάθειές μας το τελευταίο διάστημα αφορούν παιδιά που χρησιμοποιούν λεκτική βία του τύπου «δε σε έχω φίλο» αλλά και αρνητικών σεξιστικών διακρίσεων. Επίσης δίνεται ιδιαίτερη προσοχή σε παιδιά απομονωμένα που δυσκολεύονται να παίξουν. Χρησιμοποιείται για το σκοπό αυτό υποστηρικτικό υλικό που έχει δοθεί από τη Σχολική Σύμβουλο.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη:	1	2	3	4
			χ	

14. 13^ο Νηπιαγωγείο Πατρών : «Σχέσεις μεταξύ σχολείου και γονέων»

Το κείμενο που ακολουθεί είναι απόσπασμα από την έκθεση της γενικής εκτίμησης της εικόνας του νηπιαγωγείου που συνέταξε το 13^ο Νηπιαγωγείο Πατρών και καταγράφει την περιγραφική και ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου σε σχέση με τον Δείκτη αξιολόγησης 3.3 που αφορά τις σχέσεις μεταξύ σχολείου και γονέων.

Περιγραφική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη 3.3: Σχέσεις μεταξύ σχολείου –γονέων

Στο Νηπιαγωγείο μας δίνεται ιδιαίτερη σημασία στη συνεργασία με τους γονείς και κηδεμόνες. Η επικοινωνία μεταξύ Νηπιαγωγών και γονέων στο σχολείο μας επικεντρώνεται: α. στη δράση των παιδιών στην τάξη, β. στην πρόσδό τους, γ. στις δραστηριότητές τους στο σπίτι, δ. στους τρόπους με τους οποίους οι γονείς μπορούν να συμβάλλουν στη μάθηση των παιδιών τους, ε. προσκλήσεις για συμμετοχή των γονέων στο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου και στ. διάφορα θέματα που απασχολούν εκπαιδευτικούς και γονείς. Οι τρόποι που ακολουθούνται στη σχολική μας μονάδα για μια αποτελεσματική και αμφίδρομη **επικοινωνία** είναι οι ακόλουθοι:

- Προγραμματισμένες συναντήσεις με το σύνολο των γονέων του κάθε τμήματος. Κατά τη διάρκεια του έτους πραγματοποιούνται 3 ομαδικές ενημερωτικές συναντήσεις εκ των οποίων η πρώτη γίνεται μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου, η δεύτερη τον Ιανουάριο και η Τρίτη τον Απρίλιο. Δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στη πρώτη συνάντηση γιατί αυτή η συνάντηση ορίζει και καθορίζει το περιεχόμενο και την ποιότητα των σχέσεων όλων των παραγόντων του νηπιαγωγείου. Οι γονείς ενημερώνονται για τις συναντήσεις με γραπτή «τοιχοκολλημένη» ανακοίνωση καθώς και με γραπτό σημείωμα στο κάθε γονέα χωριστά.
- Ατομική αναλυτική ενημέρωση γονέα κάθε Δευτέρα.
- Ολιγόλεπτες επικοινωνίες όταν οι γονείς έρχονται να πάρουν τα παιδιά τους από

το νηπιαγωγείο.

- Τηλεφωνικές επικοινωνίες.
- Συναντήσεις ατομικές για την αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς του παιδιού (είτε με πρωτοβουλία της νηπιαγωγού είτε του γονέα)
- Ταμπλό ανακοινώσεων που απευθύνεται στους γονείς στο χώρο του νηπιαγωγείου.

Στο νηπιαγωγείο μας προσπαθούμε να υπάρχει ΕΝΕΡΓΗ ΕΜΠΛΟΚΗ ΓΟΝΕΩΝ με τους ακόλουθους τρόπους:

- Στο χώρο του νηπιαγωγείου
  - Γονείς καλούνται να μιλήσουν στα παιδιά (ήθη και έθιμα των παιδικών τους χρόνων, για τα επαγγέλματα τους κ.α).
  - Συμμετέχουν στις δραστηριότητες των καινοτόμων προγραμμάτων που υλοποιεί το σχολείο.
  - Παρακολούθηση εκδηλώσεων και γιορτών.
  - Στον εξωσχολικό χώρο: να συνοδεύουν τα παιδιά σε εξόδους από το σχολείο στο πλαίσιο π.χ. των καινοτόμων προγραμμάτων.
  - Ανταλλαγή υλικών και προσωπικών αντικειμένων από το σχολείο στο σπίτι και αντίστροφα

Παρόλα αυτά όμως παρατηρούνται – όχι με μεγάλη συχνότητα- διενέξεις ανάμεσα στους γονείς των νηπίων. Σπανιότερα υπάρχουν διενέξεις μεταξύ κάποιων νηπιαγωγών και γονέων που επικεντρώνονται στο διαφορετικό αντιληπτικό σύστημα του ρόλου των γονέων στο σχολείο.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη:	1	2	3	4
			✓	

15. 4^ο Νηπιαγωγείο Λυκόβρυσης Αττικής : «Σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου-φορέων»

Το παράδειγμα περιγραφικής και ποσοτικής παρουσίασης της εικόνας του νηπιαγωγείου σε σχέση με τον Δείκτη αξιολόγησης 3.3 που αφορά τις σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου και φορέων, είναι απόσπασμα από την έκθεση της γενικής εκτίμησης της εικόνας του νηπιαγωγείου που συνέταξε το 4^ο Νηπιαγωγείο Λυκόβρυσης Αττικής

Περιγραφική Παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη 3.4: Σχέσεις μεταξύ Νηπιαγωγείου-Φορέων

Το νηπιαγωγείο έχει αναπτύξει ποικίλες συνεργασίες με εκπαιδευτικούς φορείς καθώς και με φορείς της ευρύτερης τοπικής κοινωνίας. Συνεργάστηκε με το 1^ο Δημοτικό Σχολείο Λυκόβρυσης στα πλαίσια υλοποίησης προγράμματος Ομαλής Μετάβασης των νηπίων από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό, με το 3^ο Νηπιαγωγείο Λυκόβρυσης, με τον Δήμο Λυκόβρυσης καθώς και με την Κίνηση Πολιτών Λυκόβρυσης για την συνδιοργάνωση ημερίδων, εκδηλώσεων και κοινών δράσεων.

Τη φετινή σχολική χρονιά έχει ήδη αναπτυχθεί συνεργασία και ανταλλαγή σε επίπεδο σχεδιασμού και υλοποίησης των καινοτόμων προγραμμάτων με το 3^ο Νηπιαγωγείο και έχουν σχεδιαστεί κάποιες κοινές δράσεις και εκδηλώσεις στα πλαίσια αυτών των προγραμμάτων.

Επίσης το νηπιαγωγείο συνεργάζεται με το ΤΕΑΠΗ του Πανεπιστημίου Αθηνών και δέχεται φοιτήτριες για την πραγματοποίηση των παρακολουθήσεων και των πρακτικών τους.

Τέλος το νηπιαγωγείο έχει άριστη συνεργασία με τη Σχολική Σύμβουλο τόσο σε θέματα που αφορούν το εκπαιδευτικό και παιδαγωγικό του έργο και την αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων των παιδιών όσο και σε θέματα που αφορούν την επαγγελματική ανάπτυξη των νηπιαγωγών.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη:	1	2	3	4
				✓

16. 7^ο Νηπιαγωγείο Μυτιλήνης Λέσβου : «Ανάπτυξη ικανοτήτων των μαθητών»

Το παράδειγμα περιγραφικής και ποσοτικής παρουσίασης της εικόνας του νηπιαγωγείου σε σχέση με το 4^ο Πεδίο (*Εκπαιδευτικές Διαδικασίες*), τον 1^ο Τομέα (*Εφαρμογή του Προγράμματος Σπουδών*) και ειδικότερα, τον Δείκτη αξιολόγησης 4.1 που αφορά την Ανάπτυξη Ικανοτήτων των Μαθητών, είναι απόσπασμα από την έκθεση της γενικής εκτίμησης της εικόνας του νηπιαγωγείου που συντάξε το 7^ο Νηπιαγωγείο Μυτιλήνης.

Περιγραφική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη 4.1: Ανάπτυξη ικανοτήτων μαθητών

Το Νηπιαγωγείο μας χρησιμοποιεί σύγχρονες διδακτικές μεθόδους, σύγχρονα εκπαιδευτικά εγχειρίδια (Οδηγός Νηπιαγωγού, ΔΕΠΠΣ κ.ά.) και πλούσιο εποπτικό υλικό. Τα προγράμματα δραστηριοτήτων υλοποιούνται με την προσέγγιση των διαφόρων θεμάτων και των σχεδίων εργασίας αναπτύσσοντας τον διαθεματικό τρόπο προσέγγισης της γνώσης. Από την αρχή της χρονιάς και μέχρι τώρα, στο τρέχον πρόγραμμα του νηπιαγωγείου μας, έχουν υλοποιηθεί αρκετές θεματικές προσεγγίσεις και έχουν αναδυθεί και δυο σχέδια εργασίας. Ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη δραστηριοτήτων συνδέονται με όλες τις γνωστικές περιοχές και έχουν προσεγγιστεί και κατακτηθεί από τους μαθητές μας οι περισσότεροι από τους στόχους που έχουμε θέσει .

Φέτος, ενσωματώνονται στο πλαίσιο της Μελέτης Περιβάλλοντος και καινοτόμες δράσεις, οι οποίες συνδέονται με θεσμοθετημένα εκπαιδευτικά προγράμματα όπως «Τσίπους τσι Μακρύς Γιαλός , τς Μυτιλήν'ς μας γι ουμφαλός! Νοιάζομαι για ότι αγαπώ και αγαπώ ότι γνωρίζω.- Περιβαλλοντική Εκπαίδευση» και «Πολιτιστικές Δραστηριότητες-« Τσίπους τσι Μακρύς Γιαλός ,τς Μυτιλήν'ς μας γι ουμφαλός! -Ο Μακρύς Γιαλός-ΧΡΟΝΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ & ΤΕΧΝΗ». Τα προγράμματα ξεκίνησαν (Νοέμβρης του 2010) μετά από μια τυπική ψυχαγωγική έξοδο μας από το σχολείο μας, που παράλληλα είχε σαν στόχο να γνωρίσουν οι μαθητές μας «την γειτονιά» του και θα συνεχιστούν, όσο το επιτρέπει η διατήρηση του

ενδιαφέροντος των μαθητών μας.

Για την ορθή παρακολούθηση της μαθησιακής εξέλιξης των μαθητών μας και την εξέλιξη της κοινωνικοποίησής τους εφαρμόζουμε διάφορες πρακτικές, όπως: η καταγραφή του ημερήσιου προγράμματος, η συμπλήρωση ατομικών ερωτηματολογίων από τα νήπια (μαζί με τη δική μας βοήθεια) και από τους γονείς και τέλος η οργάνωση των ατομικών τους φακέλων (portfolios).

Ανασταλτικό παράγοντα για την εφαρμογή του προγράμματος μας αποτελούν οι μικροί χώροι του νηπιαγωγείου, ενώ θετικά επιδρούν η συνεργασία των νηπιαγωγών μεταξύ τους, η παιδαγωγική και επιστημονική κατάρτιση τους και η καλή συνεργασία με τη Σχολική Σύμβουλο και τους άλλους φορείς.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη:	1	2	3	4
				✓

17. Νηπιαγωγείο Σγουρού Ρόδου : «Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών»

Το παράδειγμα περιγραφικής και ποσοτικής παρουσίασης της εικόνας του νηπιαγωγείου σε σχέση με το 4^ο Πεδίο (*Εκπαιδευτικές Διαδικασίες*), τον 1^ο Τομέα (*Εφαρμογή του Προγράμματος Σπουδών*) και ειδικότερα τον Δείκτη αξιολόγησης 4.2 που αφορά την *Ανάπτυξη και Εφαρμογή Διδακτικών Πρακτικών*, είναι απόσπασμα από την έκθεση της γενικής εκτίμησης της εικόνας του νηπιαγωγείου που συνέταξε το 7^ο Νηπιαγωγείο Μυτιλήνης.

Περιγραφική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη 4.2: Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών

Στην αρχή της σχολικής χρονιάς οι νηπιαγωγοί διερευνούν τις εκπαιδευτικές ανάγκες των παιδιών και σχεδιάζουν-προγραμματίζουν -σε ετήσια βάση- θεματικές προσεγγίσεις στηριγμένες στο μεθοδολογικό πλαίσιο του Α.Π., που εναρμονίζουν σκοπό και στόχους Α.Π. και ανταποκρίνονται στις εκπαιδευτικές ανάγκες των παιδιών.

Ενδεικτικά, την προηγούμενη χρονιά σχεδιάστηκαν επτά θεματικές προσεγγίσεις οι οποίες κάλυπταν όλες τις γνωστικές περιοχές ως εξής: Γλώσσα (επικοινωνία, γραφή, ανάγνωση, λογοτεχνία), Μαθηματικά (αντιστοίχιση, απαρίθμηση, ταξινόμηση, ομαδοποίηση, χρώματα καταγραφές σε πίνακες, συγκρίσεις-εκτιμήσεις μεγεθών, ταξινομήσεις, μετρήσεις ποσοτήτων, ανάγνωση χάρτη, μοτίβα, συμμετρία), Μελέτη περιβάλλοντος (πειραματισμοί, διαμόρφωση κανόνων, βιολογία, ιστορία, γεωγραφία), Πληροφορική (χρήση Internet και ανάλογων CD-ROM), Δημιουργία (εικαστικά, δραματική τέχνη, μουσική, φυσική αγωγή), Μελέτη περιβάλλοντος (ιστορία, γεωγραφία, βιολογία, φυσικές επιστήμες).

Οι διδακτικοί μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν ήταν: δουλειά σε ομάδες, σχέδια εργασίας, ανακάλυψη. Οι τεχνικές: επίλυση προβλήματος, δραματοποίηση, οργανωμένο Παιχνίδι- ομαδικά παιχνίδια, έρευνα, καταγισμός ιδεών, παραμύθι πειράματα. Τα μέσα: λειτουργία

δανειστικής βιβλιοθήκης, αρμοδιότητες, οργάνωση παραστάσεων, πραγματοποίηση εκπαιδευτικών επισκέψεων.

Σε κάθε θεματική προσέγγιση διερευνήθηκε και αξιοποιήθηκε η προϋπάρχουσα γνώση των παιδιών. Το διδακτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε είχε συνάφεια με τους στόχους της ενότητας και ήταν κατάλληλο σε βαθμό δυσκολίας.

Οι εργασίες που έκαναν τα παιδιά, ήταν σχεδιασμένες ώστε να:

- ο υποστηρίζουν την ομαδικότητα και τη συνεργασία,
- ο είναι διαφοροποιημένες για να αντιστοιχούν στις δυνατότητες των παιδιών,
- ο παίρνουν υπόψη το νοητικό και γλωσσικό δυναμικό των παιδιών,
- ο αξιοποιούν το πολιτισμικό τους δυναμικό και παίρνουν υπόψη τα ενδιαφέροντα τους.

Συμπερασματικά, η ανάπτυξη και εφαρμογή των διδακτικών πρακτικών της σχολικής μονάδας αποτυπώνεται χωρίς προβλήματα.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη:	1	2	3	4
				✓

18. 1^ο Νηπιαγωγείο Δεμενίκων Αχαΐας :
«Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και
αξιολόγηση μαθητών

Το παράδειγμα περιγραφικής και ποσοτικής παρουσίασης της εικόνας του νηπιαγωγείου σε σχέση με το 4^ο Πεδίο (*Εκπαιδευτικές Διαδικασίες*), τον 3^ο Τομέα (Οργάνωση της Τάξης) και ειδικότερα τον Δείκτη αξιολόγησης 4.3 που αφορά την *Ανάπτυξη και Εφαρμογή Παιδαγωγικών Πρακτικών και Πρακτικών Αξιολόγησης των μαθητών*, είναι απόσπασμα από την έκθεση της γενικής εκτίμησης της εικόνας του νηπιαγωγείου που συνέταξε το 1^ο Νηπιαγωγείο Δεμενίκων Αχαΐας.

Περιγραφική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον
δείκτη 4.3: Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και
πρακτικών αξιολόγησης μαθητών

Στην αρχή της Σχολικής χρονιάς δίνεται στους γονείς ένα ερωτηματολόγιο με σκοπό τη συγκέντρωση στοιχείων που αφορούν στην εικόνα του παιδιού τους. Η μελέτη των στοιχείων αυτών μας βοηθά σε πρώτη φάση να αντιμετωπίσουμε δυσκολίες προσαρμογής ή ιδιαιτερότητες των παιδιών. Την πρώτη μέρα γίνονται οι απαραίτητες ανακοινώσεις στους γονείς για τη λειτουργία των τμημάτων. Μετά την πρώτη εβδομάδα λειτουργίας του νηπιαγωγείου, προγραμματίζεται η πρώτη συνάντηση Εκπαιδευτικών-Γονέων με σκοπό την αναλυτική ενημέρωση τους. Οι γονείς ενημερώνονται για το ωράριο του νηπιαγωγείου, για τον τρόπο επικοινωνίας με τους εκπαιδευτικούς, για το ετήσιο προγραμματισμό του εκπαιδευτικού έργου και τους σκοπούς του. Αναλύονται οι βασικές αρχές και οι στόχοι του Αναλυτικού Προγράμματος. Ακολουθεί συζήτηση όπου διατυπώνονται οι προσδοκίες τους από το Σχολείο. Σε αυτό το σημείο θεωρούμε απαραίτητη τη σημείωση: οι προσδοκίες αρκετών γονέων έχουν σχέση με την εκμάθηση γραφής και ανάγνωσης στα παιδιά του

Νηπιαγωγείου. Προσδοκίες που δεν είναι σύμφωνες με τις αρχές και τους στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος. Σε κάθε τμήμα η Νηπιαγωγός μαζί με τους μαθητές θέτουν τους κανόνες της τάξης. Οι κανόνες αναγράφονται σε πίνακα που διαμορφώνουν τα παιδιά με ζωγραφική ή κολλάζ σκίτσων. Ο πίνακας αυτός μπαίνει σε θέση που διευκολύνει τα παιδιά να τον συμβουλευούνται, ειδικά τον πρώτο καιρό. Οργανώνονται οι γωνιές με τη βοήθεια των παιδιών και μπαίνουν σε αυτές κανόνες σωστής λειτουργίας, π.χ. αριθμός παιδιών που μπορούν να παίξουν στη συγκεκριμένη γωνιά, σωστή συμπεριφορά. Στην αρχή της Σχολικής χρονιάς η διδασκαλία έχει τη μορφή μιας ομάδας. Στη συνέχεια βάσει των παρατηρήσεων της Νηπιαγωγού, μπορεί να γίνει εξατομικευμένη διδασκαλία για μικρό χρονικό διάστημα της μέρας σε περιπτώσεις παιδιών που παρουσιάζουν δυσκολίες προσαρμογής ή μαθησιακές δυσκολίες. Ο μεγάλος αριθμός μαθητών ανά τμήμα δεν αφήνει μεγαλύτερα περιθώρια παρεμβάσεων στη Νηπιαγωγό. Αφού περάσει το στάδιο προσαρμογής των παιδιών και δημιουργηθούν σχέσεις εμπιστοσύνης, φιλίας και αλληλοεκτίμησης τα παιδιά εργάζονται σε μικρές ομάδες στη αρχή κι έπειτα σε μεγαλύτερες. Με την επιβράβευση των πρώτων ομαδικών εργασιών και την ενθάρρυνση της κάθε προσπάθειας ξεχωριστά αναπτύσσουν κοινωνικές δεξιότητες, καλύπτονται συναισθηματικά, αναγνωρίζουν και σέβονται κάθε προσπάθεια. Δυσκολίες παρατηρούνται στον παραπάνω τρόπο εργασίας με παιδιά μικρότερης ηλικίας που ο εγωκεντρισμός τους δεν επιτρέπει τη μοιρασιά. Τη συνοχή της ομάδας καταστρέφει επίσης η επιθετική συμπεριφορά κάποιων παιδιών. Την ώρα της συζήτησης και της καταγραφής ιδεών προκύπτουν χρήσιμες πληροφορίες που πολλές φορές αποτελούν θέμα για περισσότερη διερεύνηση. Η συστηματική παρατήρηση βοηθά να προσαρμόζεται η διδασκαλία στις απαιτήσεις των παιδιών. Οι ατομικοί φάκελοι των μαθητών για κάθε μαθησιακή επιδίωξη αποτελούν πηγή πληροφοριών για την πρόοδό τους τόσο για τους εκπαιδευτικούς όσο και για τους Γονείς. Βάσει αυτών των στοιχείων

αναπτύσσονται δράσεις όπως: εξεύρεση άλλων τρόπων που θα οδηγήσουν στην επίτευξη των στόχων, δραματοποίηση παιχνίδι, παραμύθι. Η επιβράβευση έχει πολλές μορφές και πάντα άριστα αποτελέσματα. Είτε είναι ένα αυτοκόλλητο είτε είναι μια αγκαλιά.

Πηγές: Ημερολόγιο της Νηπιαγωγού, καταγραφές, Ατομικοί φάκελοι των παιδιών

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη:	1	2	3	4
			χ	

19. 1^ο Νηπιαγωγείο Ασπροπύργου :
«Ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών
δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων»

Το παράδειγμα περιγραφικής και ποσοτικής παρουσίασης της εικόνας του νηπιαγωγείου σε σχέση με το 4^ο Πεδίο (Εκπαιδευτικές Διαδικασίες), τον 4^ο Τομέα (Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες) και ειδικότερα τον Δείκτη αξιολόγησης 4.4 που αφορά την *ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων* είναι απόσπασμα από την έκθεση της γενικής εκτίμησης της εικόνας του νηπιαγωγείου που συνέταξε το 1^ο Νηπιαγωγείο Ασπροπύργου.

Περιγραφική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη 4.4: Ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων

Στο σχολείο σχεδιάζονται και υλοποιούνται συστηματικά, κάθε σχολική χρονιά διαφορετικά εμπνευστικά, εκπαιδευτικά προγράμματα, με βάση αφενός τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες των μαθητών (για παιχνίδι, δημιουργική έκφραση, επικοινωνία) και αφετέρου τις κλίσεις και τις ιδιαίτερες γνώσεις και εξειδικεύσεις των εκπαιδευτικών.

Τα προγράμματα αυτά εκτυλίσσονται σε όλη τη διάρκεια του διδακτικού έτους και περιλαμβάνουν την παραγωγή πρωτότυπων αφηγηματικών κειμένων από τα νήπια με ερέθισμα συνήθως λογοτεχνικά κείμενα ή άλλων ειδών έργα τέχνης.

Τα ομαδικά ή ατομικά αφηγηματικά κείμενα που παράγονται από το σύνολο των νηπίων με την κινητοποίηση και την ανατροφοδότηση της δημιουργικής σκέψης μαθητών και εκπαιδευτικών στο πλαίσιο αυτών των προγραμμάτων, εκφράζουν τις εμπειρίες, τις επιθυμίες και τις ιδιαιτερότητες των δημιουργών τους. Κινούνται δε στους άξονες της δημιουργικής μίμησης, της τροποποίησης ή της ανατροπής του προτύπου.

Τα συγκεκριμένα παιδικά κείμενα και οι εμπυχωτικές δραστηριότητες από τις οποίες προκύπτουν, παρουσιάζονται στην ευρύτερη τοπική κοινωνία, καθώς και στην εκπαιδευτική και επιστημονική κοινότητα με τη μορφή ανοιχτών θεατρικών παραστάσεων των νηπίων, έντυπων εκδόσεων που απευθύνονται σε παιδιά, άρθρων και εισηγήσεων για εκπαιδευτικούς, γονείς, φοιτητές κ.λπ.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη:	1	2	3	4
				X

20. 1^ο Νηπιαγωγείο Αγίου Μηνά Χίου :
«Υποστήριξη της Επιστημονικής και παιδαγωγικής
κατάρτισης και εξέλιξης των εκπαιδευτικών»

Το παράδειγμα περιγραφικής και ποσοτικής παρουσίασης της εικόνας του νηπιαγωγείου σε σχέση με το 4^ο Πεδίο (Εκπαιδευτικές Διαδικασίες), τον 5^ο Τομέα (Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών) και ειδικότερα τον Δείκτη αξιολόγησης 4.5 που αφορά την Υποστήριξη της Επιστημονικής-Παιδαγωγικής Κατάρτισης και Εξέλιξης των Εκπαιδευτικών είναι απόσπασμα από την έκθεση της γενικής εκτίμησης του νηπιαγωγείου.

Περιγραφική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη 4.5. Υποστήριξη της Επιστημονικής-Παιδαγωγικής Κατάρτισης και Εξέλιξης των Εκπαιδευτικών

Οι εκπαιδευτικοί παρακολουθούν επιμορφώσεις που πραγματοποιούνται από τη Σχολική Σύμβουλο, καθώς και ενδουπηρειακές επιμορφώσεις οργανωμένες από τη Σχολική Σύμβουλο με επιμορφωτές άλλους συναδέλφους εκπαιδευτικούς και από τους υπευθύνους Αγωγής Υγείας και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Επίσης έχουμε παρακολουθήσει σεμινάρια υπολογιστών και οι περισσότερες εκπαιδευτικοί έχουμε πιστοποιηθεί στο πρώτο επίπεδο. Υπάρχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για συνεχή επιμόρφωση με σεμινάρια ωστόσο που θα πραγματοποιούνται στα πλαίσια του εργασιακού μας ωραρίου.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη:	1	2	3	4
			χ	

21. Νηπιαγωγείο Αγίας Σοφίας Θεσ/νίκης : «Παρακολούθηση της φοίτησης και της σχολικής διαρροής»

Το παράδειγμα περιγραφικής και ποσοτικής παρουσίασης της εικόνας του νηπιαγωγείου σε σχέση με το 5^ο Πεδίο (Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα), τον 1^ο Τομέα (Φοίτηση και Διαρροή των Μαθητών) και ειδικότερα τον Δείκτη αξιολόγησης 4.5 που αφορά την Παρακολούθηση της φοίτησης και της σχολικής διαρροής, είναι απόσπασμα από την έκθεση της γενικής εκτίμησης της εικόνας του νηπιαγωγείου που συντάξε το Νηπιαγωγείο Αγίας Σοφίας.

Περιγραφική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη 5.1: Παρακολούθηση της φοίτησης και της σχολικής διαρροής

Στο σχολείο παρατηρείται μεγάλη διαρροή σε σχέση με τους εγγεγραμμένους μαθητές/τριες. Από την άλλη πλευρά υπάρχουν πολλά περισσότερα παιδιά που ενώ θα έπρεπε να βρίσκονται στο σχολείο δεν έχουν εμφανιστεί ποτέ για εγγραφή. Το αίτημα προς το Δήμο για μαζική εκτύπωση των πιστοποιητικών γέννησης των παιδιών που είναι δημότες (που είναι τα λιγότερα) και είναι σε ηλικία εγγραφής στο νηπιαγωγείο, είχε ως στόχο την καταγραφή τουλάχιστον των παιδιών για τα οποία υπάρχουν στοιχεία. Ωστόσο αυτό δεν έγινε, επειδή δεν μπορούν να κάνουν αναζήτηση με βάση τη διεύθυνση κατοικίας (για την αποφυγή άλλων παιδιών, από άλλες περιοχές του Δήμου), ενώ όπως μας ειπώθηκε δεν έχουν λίστα με τα ονόματα των κατοίκων του οικισμού για να προβούμε σε αναζήτηση με βάση το όνομα.

Το πρόβλημα των πιστοποιητικών αντιμετωπίζεται μέχρι τώρα με την μετάβαση της εκπαιδευτικού στα Δημοτολόγια για έρευνα είτε με βάση τα ονόματα που δηλώνονται από τους γονείς είτε με βάση οποιαδήποτε άλλου στοιχείου (ονόματα άλλων οικογενειών κ.λ.π.), ενώ γίνεται πλήρης έλεγχος στη βάση δεδομένων των Δημοτολογίων σε ολόκληρο το οικογενειακό και συγγενικό δέντρο κάθε παιδιού για την πιθανή ύπαρξη και άλλων που δεν έχουν έρθει για εγγραφή στο σχολείο. Στο σχολείο από την αρχή της χρονιάς τηρείται καθημερινό παρουσιολόγιο του οποίου τα στοιχεία παρουσιάζονται παρακάτω:

Ημερομηνία εγγραφής Αριθμός παιδιών	Ποσοστό συμμετοχής σε σχέση με την ημερομηνία εγγραφής	Ποσοστό συμμετοχής σε σχέση με το συνολικό χρόνο λειτουργίας
2/9/2010		
1	87,7%	87,7%
2	71,9%	71,9%
3	70,1%	70,1%
4	43,9%	43,9%
5	42,1%	42,1%
6	31,5%	31,5%
16/9/2010		
1	75,9%	71,9%
2	48,1%	45,6%
3	44,4%	42,1%
4	31,5%	29,9%
20/9/2010		
1	25%	22,8%
14/10/2010		
1	45,7%	28%
19/10/2010		
1	90,6%	50,8%
2	53,1%	29,8%
3	40,6%	22,8%
4	15,6%	8,7%

Ημερομηνία εγγραφής	Ποσοστό συμμετοχής σε σχέση με την ημερομηνία εγγραφής	Ποσοστό συμμετοχής σε σχέση με το συνολικό χρόνο λειτουργίας
4/11/2010		
1	87,5%	36,8%
11/11/2010		
1	59,1%	22,8%
24/11/2010		
1	56,2%	15,7%
13/12/2010		
1	100%	5,2%

Από τους εγγεγραμμένους μαθητές/τριες παρακολουθεί έστω και σποραδικά το 58,9% (20 παιδιά), ενώ το 41,1% (14 παιδιά) δεν έχει εμφανιστεί ποτέ. Το σχολείο δεν έχει εικόνα για τα παιδιά που δεν έχουν εμφανιστεί, παρά μόνο σποραδικές πληροφορίες. Σχετικά με τη σποραδική φοίτηση των υπολοίπων παιδιών οι αιτίες που αναδεικνύονται αφορούν είτε στην απουσία όλης της οικογένειας από τον οικισμό για επαγγελματικούς λόγους (γυρολογικό εμπόριο), είτε για λόγους υγείας (νοσηλεία σε νοσοκομείο), είτε γιατί δεν μπορούν να ξυπνήσουν νωρίς οι γονείς για να τα ετοιμάσουν, είτε λόγω καιρικών συνθηκών. Παρόλο που υπήρξε προσπάθεια από την πλευρά του νηπιαγωγείου, με επισκέψεις στα σπίτια των παιδιών, για να πειστούν οι γονείς (κυρίως η αναλφάβητη, συνήθως ανήλικη μητέρα) να βοηθήσουν τα παιδιά τους σε αυτή τη μετάβαση αυτή ήταν μάλλον ανεπιτυχής. Πέρα από όλες τις προαναφερόμενες δυσκολίες που αφορούν στο αξιακό επίπεδο των Ρομά από τη μια πλευρά, και στον ελλειμματικό και προβληματικό τρόπο πολιτικής διαχείρισης από την άλλη, υπάρχουν πολύ συγκεκριμένα βασικά προβλήματα. Πρώτον οι γονείς δεν γνωρίζουν το χρόνο, την ώρα δεν έχουν καμιά δυνατότητα να το «διαβάσουν» εφόσον είναι παντελώς αναλφάβητοι. Οπότε η τακτικότητα της προσέλευσης σε συγκεκριμένη ώρα αποτελεί κενό γράμμα. Δεύτερον οι ανήλικοι αυτοί γονείς δεν γνωρίζουν βασικά πρακτικά θέματα για την ανάπτυξη (τάισμα, πλύσιμο, ντύσιμο, κανονικότητα στον ύπνο) και την περιποίηση

των παιδιών τους. Τα περισσότερα από τα παιδιά που έρχονται στο σχολείο, ξυπνούν και ετοιμάζονται μόνα τους, αναλαμβάνοντας τα ίδια την ευθύνη της παρουσίας τους στο σχολείο.

Στο πλαίσιο των ορίων που τίθενται από την ίδια τη φύση της εργασίας αλλά και της φυσικής απομόνωσης της νηπιαγωγού (ένα άτομο), έγινε προσπάθεια προσέγγισης των γονέων η οποία όμως δεν κρίνεται αποτελεσματική. Για να υπάρξει αποτελεσματική συνεργασία, όπως αναδεικνύεται από τη διεθνή βιβλιογραφία και τις καλές πρακτικές δράσεων για την ένταξη των παιδιών Ρομά στο σχολείο, απαιτείται ομάδα εργασίας (κοινωνικοί λειτουργοί, γιατροί, ψυχολόγοι) που πλαισιώνοντας το σχολείο να λειτουργούν μαζί ως μια διαρκής παιδευτική δομή και για τα παιδιά και για τους γονείς τους.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς το δείκτη 5.1.	1	2	3	4
	X			

22. 1^ο Νηπιαγωγείο Καλλονής : «Εξέλιξη και πρόοδος των μαθητών»

Το παράδειγμα περιγραφικής και ποσοτικής παρουσίασης προς εικόνας του νηπιαγωγείου σε σχέση με το 5^ο Πεδίο (*Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα*), τον 2^ο Τομέα (*Εκπαιδευτικά Επιτεύγματα των Μαθητών*) και ειδικότερα τον Δείκτη αξιολόγησης 5.2 που αφορά την *Εξέλιξη και Πρόοδος των Μαθητών*, είναι απόσπασμα από την έκθεση προς γενικής εκτίμησης προς εικόνας του νηπιαγωγείου που συνέταξε το 1^ο Νηπιαγωγείο Καλλονής.

Περιγραφική παρουσίαση προς εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη 5.2: Εξέλιξη και Πρόοδος των Μαθητών

Τα νήπια εκδηλώνουν ενδιαφέρον για θεματικές προσεγγίσεις και συμμετέχουν σε καταστάσεις προβληματισμού. Έχουν δημιουργικές σκέψεις, διατυπώνουν υποθέσεις σχετικά με κάποιο θέμα , εκφράζουν την γνώμη προς και εξάγουν συμπεράσματα . Η πλειοψηφία των μαθητών εκδηλώνει ενδιαφέρον για προς δραστηριότητες στην τάξη, συμμετέχουν στη δημιουργία κανόνων και στην τήρησή τους. Αυτοεξυπηρετούνται , δημιουργούν φίλους, εκτιμούν τον εαυτό τους και συμμετέχουν ομαλά και συνεργάσιμα σε συλλογικές δραστηριότητες. Επικοινωνούν με το προσωπικό και με τα άλλα παιδιά. Κινούνται άνετα στον εσωτερικό και αύλειο χώρο του νηπιαγωγείου, κατανοούν τους κανόνες και συμμετέχουν σε ομαδικά παιχνίδια.

Η εξέλιξη των παιδιών παρακολουθείται με παρατήρηση, καταγραφή, συγκριτική αξιολόγηση εργασιών (portfolio) καθ' όλη την διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Τα εκπ/κά επιτεύγματα των νηπίων ανταποκρίνονται σε ικανοποιητικό βαθμό προς επιδιώξεις του αναλυτικού

προγράμματος. Η πλειονότητα των νηπίων ανταποκρίνεται επαρκώς προς στόχους των δραστηριοτήτων στην τάξη. Οι δεξιότητες των μαθητών βελτιώθηκαν σε σχέση με την προηγούμενη σχολική χρονιά που φοίτησαν σαν προνήπια και όλοι οι μαθητές παρουσιάζουν πρόοδο. Το σχολείο αναλαμβάνει εκπ/κά προγράμματα και οργανώνει εκπ/κές επισκέψεις για την βελτίωση προς εξέλιξης των παιδιών. Οι εκπ/κοί υποστηρίζουν ατομικά κάποια παιδιά όταν χρειάζονται υποστήριξη, κυρίως προς ελεύθερες δραστηριότητες.

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς το δείκτη 5.1.	1	2	3	4
				X

23. 7^ο Νηπιαγωγείο Μυτιλήνης :
«Ενισχυτικές, υποστηρικτικές και
αντισταθμιστικές παρεμβάσεις»

Το παράδειγμα περιγραφικής και ποσοτικής παρουσίασης της εικόνας του νηπιαγωγείου σε σχέση με το 5^ο Πεδίο (*Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα*), τον 3^ο Τομέα (*Ατομική και Κοινωνική Ανάπτυξη των Μαθητών*) και ειδικότερα τον Δείκτη αξιολόγησης 5.3 που αφορά τις *Ενισχυτικές, Υποστηρικτικές και Αντισταθμιστικές Παρεμβάσεις*, είναι απόσπασμα από την έκθεση της γενικής εκτίμησης της εικόνας του νηπιαγωγείου που συνέταξε το 7^ο Νηπιαγωγείο Μυτιλήνης.

Περιγραφική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον
δείκτη 5.3: Ενισχυτικές, Υποστηρικτικές και Αντισταθμιστικές
Παρεμβάσεις

Η εκπαίδευση των μαθητών μας για διαχείριση των συναισθημάτων τους, η ανάπτυξη των διαπροσωπικών τους σχέσεων, καθώς και η σημασία που δίνεται στις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες τους με σκοπό την εξάλειψη της προκατάληψης απέναντι στους «άλλους» (κατάλληλη διαμόρφωση του χώρου, προσεκτική επιλογή εποπτικού υλικού, κ.ά.), αποτελούν κάποιες από τις παρεμβάσεις που χρησιμοποιούνται στο νηπιαγωγείο μας.

Επιπλέον, η ανάπτυξη ψυχοπαιδαγωγικών προγραμμάτων και μεθόδων διδασκαλίας που σέβονται τις ατομικές διαφορές των μαθητών μας και στοχεύουν στην ισόπλευρη ανάπτυξη και πρόοδο τους στο σχολείο είναι μια ακόμα παιδαγωγική μας πρακτική.

Το τρέχον πρόγραμμα του νηπιαγωγείου μας αλλά και τα καινοτόμα προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας και Πολιτιστικών, που υλοποιούμε, παρέχουν τα αναγκαία εφόδια και γνώσεις στους μαθητές μας.

Μέσα από το πρόγραμμα του Ολοήμερου Τμήματος, οι μικροί μας μαθητές προετοιμάζονται κατάλληλα, τόσο μαθησιακά όσο και ψυχοσωματικά, ενώ παράλληλα βρίσκουν ένα κατάλληλο και πρόσφορο περιβάλλον που τους επιτρέπει να αναπτύξουν μια σειρά δεξιότητες, αλλά και να αφομοιώσουν στάσεις και συμπεριφορές απαραίτητες για την ηλικία τους

Ποσοτική παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη:	1	2	3	4
				✓

24. 1^ο Νηπιαγωγείο Καλλονής Λέσβου :
«Κύρια αποτελέσματα από τη γενική εκτίμηση της
εικόνας του νηπιαγωγείου»

Η έκθεση της γενικής εκτίμησης της εικόνας του νηπιαγωγείου περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα κύρια αποτελέσματα από τη διαδικασία που ακολουθήθηκε με τη διατύπωση των σημείων υπεροχής και των αδυναμιών της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου του νηπιαγωγείου καθώς επίσης και των δεικτών που επιλέγονται για συστηματικότερη διερεύνηση. Ακολουθεί ένα παράδειγμα της διατύπωσης των κυρίων αποτελεσμάτων της γενικής εκτίμησης της εικόνας του νηπιαγωγείου, έτσι όπως συντάχθηκε στην αντίστοιχη έκθεση από το 1^ο Νηπιαγωγείο Καλλονής Λέσβου.

ΚΥΡΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Οι αίθουσες διδασκαλίας, δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων του 1ου Νηπιαγωγείου Καλλονής, είναι επαρκείς και κατάλληλοι για τη διδασκαλία και τη σχολική ζωή καλύπτοντας τις ανάγκες των παιδιών κάθε τάξης. Ο αύλειος χώρος είναι οργανωμένος σε χώρους πρασίνου ώστε να δημιουργεί ένα ευχάριστο περιβάλλον για τα παιδιά. Οι χώροι διοίκησης δεν ανταποκρίνονται στις εργασιακές ανάγκες των εκπαιδευτικών. Οι αίθουσες διδασκαλίας, εκδηλώσεων και διοίκησης δεν στεγάζονται σε ένα κτίριο, με αποτέλεσμα να δυσκολεύεται η υλοποίηση του σχολικού προγράμματος. Επίσης υπάρχει έλλειψη υποδομής για άτομα με κινητικές δυσκολίες.

Το εκπαιδευτικό υλικό είναι ικανοποιητικό για την εφαρμογή του Σχολικού Προγράμματος και οι αίθουσες διδασκαλίας είναι επαρκείς σε θέρμανση, φωτισμό και επίπλωση για τις ανάγκες των παιδιών. Υπάρχουν ελλείψεις σε εποπτικά μέσα διδασκαλίας όπως ηλεκτρονικούς υπολογιστές μέσα στις τάξεις και οι διαθέσιμοι υπολογιστές στον χώρο διοίκησης δεν είναι σύγχρονης τεχνολογίας. Οι οικονομικοί πόροι είναι επαρκείς για να καλύψουν μόνο τις βασικές ανάγκες λειτουργίας του νηπιαγωγείου, θα ήταν αποτελεσματικότερο όμως οι δαπάνες συντήρησης και επισκευής του σχολικού κτιρίου να καλύπτονται από διαφορετικά κονδύλια και όχι από τα λειτουργικά έξοδα του νηπιαγωγείου.

Το Νηπιαγωγείο στελεχώνεται επαρκώς με την έναρξη του σχολικού έτους από εκπαιδευτικούς με επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση. Απαραίτητη θα ήταν η συχνή διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς στην έδρα του νηπιαγωγείου καθώς βρίσκεται μακριά από την πρωτεύουσα του νησιού.

Στο σχολείο υπάρχει τμήμα Ένταξης όμως δεν λειτουργεί. Σημαντική κρίνεται η λειτουργία του, ώστε να υποστηρίζονται τα παιδιά που έχουν ανάγκη από ειδικευμένους εκπαιδευτικούς, καθώς κάποιες δυσκολίες συμπεριφοράς και μάθησης εντοπίζονται κατά την διάρκεια της σχολικής χρονιάς.

Από την αρχή του σχολικού έτους ο σύλλογος διδασκόντων συνεδριάζει για τον προγραμματισμό του εκπαιδευτικού έργου και την διαμόρφωση του Ωρολογίου Προγράμματος. Οι εκπαιδευτικοί διαμορφώνουν τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του νηπιαγωγείου, συνεργάζονται αρμονικά για τον προγραμματισμό εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, προγραμμάτων και εκδηλώσεων και οργανώνουν τακτικές συναντήσεις με έμφαση σε παιδαγωγικά θέματα. Αναπτύσσουν δημιουργική συνεργασία με τα παιδιά και διευθετούν προβλήματα της σχολικής ζωής

Η συνεργασία γονέων και εκπαιδευτικών είναι αρκετά ικανοποιητική. Αρκετοί γονείς δεν συμμετέχουν ενεργά στις δραστηριότητες του νηπιαγωγείου και δεν ενδιαφέρονται για τα προβλήματα του νηπιαγωγείου. Όπου κρίνεται αναγκαίο το σχολείο συνεργάζεται με τις τοπικές, τις εκπαιδευτικές αρχές και διάφορους φορείς για την υλοποίηση του Αναλυτικού προγράμματος.

Ο σχεδιασμός της διδασκαλίας γίνεται σε ετήσια και τριμηνιαία βάση. Η διδασκαλία προγραμματίζεται με βάση τις μαθησιακές επιδιώξεις ανά γνωστική περιοχή του Αναλυτικού προγράμματος. Τα παιδιά δεν μπορούν να έρθουν τακτικά σε επαφή με τις νέες τεχνολογίες καθώς δεν υπάρχουν Η/Υ στις τάξεις. Οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν ποικίλες στρατηγικές οργάνωσης της τάξης. Ενισχύουν θετικά τα παιδιά, καταγράφουν την πρόοδό τους και αξιοποιούν τις πληροφορίες αυτές για ανατροφοδότηση της διδασκαλίας. Το σχολείο αναλαμβάνει καινοτόμες πρωτοβουλίες και εκπαιδευτικά προγράμματα. Οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν σε επιμορφώσεις, αλλά είναι δύσκολη η μετακίνηση όταν αυτές πραγματοποιούνται στην πρωτεύουσα, καθώς αυτή είναι μακριά από την έδρα του νηπιαγωγείου.

Εφαρμόζονται διαδικασίες για τη συστηματική παρακολούθηση της φοίτησης των νηπίων – απουσιολόγιο – και οι γονείς ενημερώνουν το προσωπικό για τους λόγους απουσίας των παιδιών. Η εξέλιξη των μαθητών καταγράφεται με ατομικούς φακέλους αξιολόγησης. Η πλειοψηφία των παιδιών ανταποκρίνεται επιτυχώς στις

επιδιώξεις του Αναλυτικού Προγράμματος και παρέχονται ίσες ευκαιρίες σε όλα τα παιδιά για ατομική και κοινωνική ανάπτυξη.

Από τα κύρια αποτελέσματα της Αξιολόγησης της Γενικής Εκτίμησης του νηπιαγωγείου, εντοπίζοντας τις αδυναμίες της σχολικής μας μονάδας, ο τομέας ο οποίος επιλέχτηκε για συστηματικότερη διερεύνηση είναι «Κλίμα και Σχέσεις στο σχολείο» και συγκεκριμένα ο δείκτης «Σχέσεις μεταξύ σχολείου – γονέων».

Διαπιστώθηκε ότι πολλοί γονείς συμμετέχουν σε σημαντικό βαθμό στην εκπαίδευση των παιδιών τους και οι σχέσεις τους με το προσωπικό του νηπιαγωγείου δεν παρουσιάζουν προβλήματα. Αντιθέτως προβλήματα εντοπίστηκαν σε μερίδα γονέων που συστηματικά δεν ενδιαφέρονται για την πρόοδο των παιδιών τους, δεν συμμετέχουν ενεργά στις δραστηριότητες του νηπιαγωγείου και γενικά αδιαφορούν για τον θεσμό του νηπιαγωγείου.

Έτσι αποφασίστηκε ομόφωνα από το προσωπικό να διερευνηθούν συστηματικότερα στοιχεία που αφορούν τις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ σχολείου – γονέων και αποτυπώνουν τη συνεργασία, την επικοινωνία, την ανταλλαγή πληροφοριών, τους τρόπους επικοινωνίας και ενημέρωσης, την αμοιβαία εμπιστοσύνη, τη κατανόηση καθώς και τη συμμετοχή των γονέων στη σχολική ζωή.